

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

ROSANA DROBNE

Ljubljana, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA Z ŠPORT
Športna vzgoja
Specialna športna vzgoja

RAZVOJ ŠPORTNEGA TURIZMA V OBČINI PODČETRTEK

Diplomsko delo

MENTOR

prof. dr. Gregor Jurak

RECENZENT

izr. prof. dr. Jakob Bednarik

KONZULTANT

prof. dr. Maja Pori

Avtorica

ROSANA DROBNE

Ljubljana, 2016

ZAHVALA

Hvala vsem, ki ste verjeli vame in mi stali ob strani, posebej pa moji družini – Tadeju, Lini in Ajdi.

Zahvala gre tudi mentorju prof. dr. Gregorju Juraku za svetovanje in usmerjanje ter vsem ostalim, ki so si vzeli čas za razgovore in informacije (Turizem Podčetrtek, Terme Olimia, občina Podčetrtek).

Ključne besede: športni turizem, pohodništvo, kolesarjenje, Podčetrtek, športno turistična ponudba, športni objekti

RAZVOJ ŠPORTNEGA TURIZMA V OBČINI POČETRTEK

Rosana Drobne

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2016

Športna vzgoja, Specialna športna vzgoja

Število strani: 67

Število preglednic: 8

Število slik: 20

Število virov: 39

Izvleček:

Glavni namen diplomskega dela je predstaviti izhodišča za razvoj športnega turizma na območju občine Podčetrtek. Delo je usmerjeno v analizo stanja na področju športno turistične ponudbe in športne infrastrukture.

V prvem delu diplomske naloge so predstavljena teoretična izhodišča turizma in športnega turizma, sledi opis specifik občine. V drugem delu je predstavljena športna infrastruktura in športna ponudba, ki je v nadaljevanju smiselno nadgrajena in dopolnjena.

Ugotavljamo, da bo za razvoj športnega turizma potrebno storiti še marsikaj. Najprej bi bilo smiselno investirati v informacijsko tehnologijo, saj so lahko dostopne informacije o športni ponudbi ključne pri odločitvah gostov o vključevanju v posamezne programe. Vse informacije o športno turistični ponudbi zbrane na enem mestu bi omogočala športna točka, ki bi z izposajo opreme in informacijami o razpoložljivosti športnih površin bila jedro športne ponudbe. Izgradnja atraktivnih poligonov bi prinesla v kraj nove svežine in možnosti za ponudbo zanimivih vsebin. Kvalitetna izpeljava programov pa je mogoča ob ustrezno izobraženem kadru. Za potrebe razvoja priprav vrhunskih športnikov pa je smiselno investirati v izgradnjo nogometnih igrišč, ki bi bila namenjena pripravam in tekmam. Ravno športne prireditve ogromno pripomorejo k razpoznavnosti turističnih destinacij. V kolikor bo prišlo do ponovne zaježitve Vonarskega jezera in izgradnjo predvidene športno rekreacijske infrastrukture ob jezeru, bo to predstavljalo dopolnitev in popestritev turistične ponudbe za občino Podčetrtek in sosednjo občino Rogaško Slatino.

Keywords: sports tourism, hiking, cycling, Podčetrtek, sports tourism offer, sports facilities

DEVELOPMENT OF A SPORTS TOURISM IN THE REGION OF PODČETRTEK

Rosana Drobne

University of Ljubljana, Faculty of sport, 2016

Sports education, Special sports education

Number of pages: 67

Number of tables: 8

Number of figures: 20

Number of sources: 39

Abstract

The main purpose of the graduation thesis is to present starting points for the development of sports tourism in the region of Podčetrtek. The thesis is focused on the analysis of the conditions in sports and tourist facilities and sports infrastructure.

In the first part, the theoretical foundations of tourism and sports tourism are presented, followed by a description of the specifics in the region. The second part presents the sports infrastructure and facilities, which are meaningfully upgraded and updated thereafter.

We notice that for the development of sports tourism we have to do more. First, we have to invest in information technology because access to information on sports facilities are often critical when guests are choosing between specific sport programs. The sports information point, with all information about the availability of sports facilities and equipment gathered in one place, would be the core solution. Attractive polygons would bring new opportunities and options for a lot of interesting content to the region. But the best execution of programs is possible only with properly educated staff. For the development of professional sportsmen, it is reasonable to invest in the construction of soccer fields that would be designed for training, games and other sports events. Sporting events are precisely what contributes to the visibility of tourist destinations. If Lake Vonarsko will be contained again and sports and recreational facilities by the lake will be constructed, that would liven up tourist facilities not only in the region of Podčetrtek but also in the region of Rogaška Slatina.

Kazalo vsebine

1.	UVOD	9
1.1.	ŠPORTNI TURIZEM	11
1.1.1.	Šport.....	11
1.1.2.	Turizem.....	11
1.1.3.	Turistična ponudba in infrastruktura	12
1.1.4.	Gospodarski pomen turizma	14
1.1.5.	Športni turizem	15
1.1.6.	Organizacija športa in možnosti za razvoj turizma v Sloveniji	18
1.1.7.	Trajnostni razvoj	19
1.1.8.	Vidik varnosti	21
1.2.	ZNAČILNOSTI OBČINE PODČETRTEK IN NJEGOVE OKOLICE	21
1.2.1.	Zgodovinski oris	21
1.2.2.	Naravnogeografske značilnosti.....	22
1.2.3.	Kulturne znamenitosti.....	25
1.2.4.	Razvoj turistične ponudbe.....	27
1.3.	GOSPODARSKE ZNAČILNOSTI.....	31
1.3.1.	Demografske značilnosti	31
1.3.2.	Razvitost regije	35
1.3.3.	Razvitost občine.....	35
2.	PROBLEM IN CILJI	37
3.	METODE DELA.....	38
4.	RAZPRAVA.....	39
4.1.	TURIZEM V OBČINI PODČETRTEK	39
4.1.1.	Prenočitvene kapacitete in turistični podatki za občino Podčetrtek	39
4.2.	ŠPORTNI TURIZEM V OBČINI PODČETRTEK.....	40
4.2.1.	Športna infrastruktura	40
4.2.2.	Ponudniki športno turističnih storitev	42
5.	IZHODIŠČA NADALJNJEGA RAZVOJA ŠPORTNEGA TURIZMA V OBČINI PODČETRTEK.....	48
5.1.	NAČINI IZBOLJŠANJA ŠPORTNIH AKTIVNOSTI, VKLJUČENIH V ŠPORTNI TURIZEM V OBČINI PODČETRTEK.....	50
5.1.1.	Pohodništvo.....	50
5.1.2.	Kolesarjenje	52
5.1.3.	Vadba v vodi za odrasle s pripomočki	56

5.1.4.	Športni programi za družine	56
5.1.5.	Šole v naravi in športni tabori.....	59
5.1.6.	Športne priprave	60
5.1.7.	Vonarsko jezero	61
6.	VIRI	64

1. UVOD

Turizem bo v naslednjih letih glede na sedanjo stopnjo razvitosti slovenskega turizma in obstoječe razvojne možnosti postal ena od vodilnih dejavnosti slovenskega gospodarstva in tako pomembno prispeval k doseganju razvojnih ciljev Slovenije v tem predvsem k doseganju njenih gospodarskih ciljev, kot so konkurenčnost, rast BDP, rast zaposlenosti, trajnostni razvoj, skladen regionalni razvoj, večja kakovost življenja in blaginja prebivalstva, krepitev kulturne identitete ter povečevanje prepoznavnosti Slovenije v svetu (Strategija razvoja slovenskega turizma 2012–2016, 2016).

Turizem je socialni, kulturni in ekonomski fenomen. Predstavlja vse dejavnosti, povezane s potovanjem in z bivanjem oseb izven življenjskega okolja za ne več kot eno leto, in sicer zaradi zabave (počitka), poslov in drugih motivov. Turizem pomeni vse dejavnosti nekega obiskovalca, ne glede na to, ali prespi ali je samo dnevni obiskovalec (Svetovna turistična organizacija, 2014).

Družbena vloga športa izhaja iz znanstveno dokazanega pomena športa za javno zdravje (telesno, duševno in socialno), socializacijo in gospodarstvo. Splet družbenih vlog pomeni prepletenost športa z različnimi družbenimi področji: zdravstvom, vzgojo in izobraževanjem, gospodarstvom, okoljem, turizmom, kulturo, financami, prometom idr. (Nacionalni program športa, 2014). V sodobni turistični ponudbi sta šport in turizem med seboj tesno povezana in se prepletata. Športni turizem je mlado področje, ki je v porastu in predstavlja pomemben vpliv na razvoj tako športa kot turizma. Področje športnega turizma delimo na tri tipe: potovanje za ogled in sodelovanje na športnih prireditvah, potovanje za ogled športnih znamenitosti ter aktivno ukvarjanje s športom na potovanju (Berčič, Sila, Slak Valek & Pintar, 2010). Diplomsko delo podrobneje obravnava dva tipa športnega turizma, in sicer aktivno ukvarjanje s športom na potovanju in tudi potovanje za ogled in sodelovanje na športnih prireditvah. Turistov, ki bi jih zanimala samo hrana in postelja, že dolgo ni več. Danes turisti iščejo ponudbe, obogatene s programi, ki povezujejo zdravje in dobro počutje, predvsem si želijo aktivnega oddiha v naravi (povzeto po Berčič, 2010).

Občina Podčetrtek sodi med mlajše zdraviliške kraje, ki pa je v zadnjih 38 letih naredil skokovit razvoj. Njihova značilnost je, da se je vzporedno z gradnjo namestitvenih kapacitet razvijala tudi dodatna ponudba, ki temelji na različnih doživetjih. Veliko finančnih sredstev je občina namenila tudi za investicije v športno infrastrukturo. V diplomski nalogi so predstavljeni naravnogeografski dejavniki, ki lahko predstavljajo prednost ali oviro za razvoj športnega turizma, analiza stanja

turistične infrastrukture ter turistične in športnoturistične ponudbe. Ker je konkurenca na turističnem trgu vse večja, borba za goste pa vse trša, je smiselno glede na bogate naravne danosti in obstoječo infrastrukturo v razvojno strategijo turizma vključiti tudi dobro organizacijsko in vsebinsko zasnovan športni turizem, saj kot ugotavlja Slakova (2008) postaja zadnje čase po svetovnih podatkih eden najhitreje rastočih segmentov turizma.

1.1. ŠPORTNI TURIZEM

1.1.1. Šport

Šport je družbeni fenomen, ki ga je težko natančno definirati. Sama definicija se je skozi stoletja spreminjala in dopolnjevala. Standeven in De Knop sta opisala razliko med definiranjem športa, kot ga dojemajo Američani ter na drugi strani Evropejci. Američani besedo šport povezujejo s tekmovanji in tekmovalnimi športi, ki jih zaznamujejo kraj, čas in pravila. Za aktivnosti, ki niso strogo definirane s pravili in imajo bolj netekmovalni profil, v Severni Ameriki bolj uporabljajo izraz »rekreacija« (Standeven in De Knop, 1999).

Šport predstavlja vse, s strani športne stroke dogovorno opredeljene oblike gibalne dejavnosti, ki so z neorganiziranim ali organiziranim ukvarjanjem usmerjene k izražanju ali izboljševanju telesne pripravljenosti, k duševnemu blagostanju in k oblikovanju družbenih odnosov oz. doseganju rezultatov na različnih ravneh tekmovanj. Šport razvija tudi različne odlike mišljenja in osebnosti. Šport je temeljna pravica vsakega človeka, tako otroka, mladostnika, odraslega človeka, starostnika, znotraj teh skupin pa tudi vseh oseb s posebnimi potrebami (NPŠ, 2014). Javni interes v športu obsega naloge nacionalnega in lokalnega pomena v športu, ki se določijo v Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji in se uresničuje zlasti na področjih športa v vzgojno-izobraževalnem sistemu, pri prostočasni športni vzgoji in mladine, pri športni vzgoji otrok in mladine s posebnimi potrebami in tistih usmerjenih v kakovosten in vrhunski šport, pri obštudijski športni dejavnosti, pri kakovostnem in vrhunskem športu, pri športu invalidov in starejših ter pri športni rekreaciji – športu za vse (Nov predlog Zakona o športu, 2016).

Standeven in De Knop sta prepričana, da je širše dožemanje športa omogočilo hitrejši razvoj povezave med športom in turizmom, zato je tudi tako poimenovanje športa bolj zaželeno. Ukvarjanje s športom je delno povezano s sprostitevjo, ki je največkrat tudi glavni motiv turista. Tudi tukaj ugotavljamo, da je šport povezan z doživetjem. Sprostitev je le končni učinek gibanja ali športa, torej gre za nek nabor čustev, doživetih med gibanjem, ki pripeljejo posameznika do sprostitve. Šport je torej gibanje, vendar dejansko ne gre le za to. Omogoča sproščanje čustev ob gibanju (Slak, 2008).

1.1.2. Turizem

Turizem je del življenjskega sloga precejšnjega dela prebivalcev iz razvitih dežel, ki potujejo vedno več, vedno dlje in večkrat letno. Je družbeni pojav, ki se kaže v potovanju in bivanju ljudi zunaj kraja stalnega prebivališča z namenom, da se telesno in duševno sprostijo. Zaradi dejavnosti, ki se razvijajo ob zadovoljevanju

turistovih potreb, je turizem hkrati družben pojav in gospodarska panoga. Precej turističnih znanstvenikov je skušalo podati znanstveno razlago nastanka besed turist in turizem. Mnogi teoretiki se strinjajo, da sta besedi nastali iz angleškega glagola to tour oz. iz stare francoske besede tour, kar pomeni gibati se, iti okoli. Toda sam koren besede tour je še starejši, saj v grškem jeziku glagol tornos in v latinskem tornare pomeni obiskovanje, gibanje, krožno gibanje, torej gibanje s povratkom na izhodišče (Mihalič, 2008).

Definicija Statističnega urada Republike Slovenije (SURS, 2016) turizem opredeljuje kot splet dejavnosti oseb, ki potujejo in bivajo v kraju zunaj svojega običajnega okolja, da bi tako preživele svoj prosti čas, se sprostile, zaradi poslov ali iz drugih razlogov. Turizem vključuje tako enodnevne izlete, kot tudi potovanja, na katerih turisti vsaj enkrat prenočijo. Po UN WTO¹ pa je parameter čas omejen za potovanje obdobje za ne več kot eno leto (UN WTO, 2016).

Glede na različna merila ločimo več vrst turizma. Ker se proces razvoja ne zaključi, bi lahko dodajali nove vsebine in področja. Mihalič (2008) za delitev uporabi različne kriterije glede na:

- smer gibanja (emitivni in receptivni turizem),
- državljanstvo oz. prestop meje (domači in mednarodni turizem),
- saldo v turistični bilanci (aktivni in pasivni),
- čas bivanja (stacionarni, vikend turizem, enodnevni turizem in tranzitni turizem),
- sezono (sezonski in izven sezonski),
- motiv (poslovni turizem, turizem, katerega motiv je preživljanje prostega časa in rekreacija, verski turizem, študijski turizem idr.),
- organizacijo potovanj (organiziran in individualni turizem),
- ekološko škodljivost (ekološko škodljiv ali masovni turizem in ekološko neškodljiv oz. okolju priaznen turizem, nemasovni ali individualni turizem),
- novi turizem glede na spremembe v ključnih dejavnikih razvoja (masovnega) turizma in
- druge vrste turizma in nazivi.

Glede na geografsko lego območja ali krajev, kjer turisti preživljajo počitnice, ločimo gorski turizem, obmorski turizem, mestni turizem, podeželski turizem in zdraviliški turizem.

1.1.3. Turistična ponudba in infrastruktura

¹ UN WTO – World Tourism Organization

Turist, ki se bo na potovanje odpravil z določenim motivom, bo predhodno preučil, kakšna je podoba neke destinacije in kaj le-ta ponuja. Ponudba mora biti razdeljena na vrste po glavnih aktivnostih turistov, ki izvirajo iz motivov potovanja. Vrste ponudbe se morajo skladati s turističnim povpraševanjem, kar pomeni, da bi se v našem primeru ponudba športno-aktivnih potovanj v najbolj optimalnih razmerah morala skladati s povpraševanjem športno-aktivnega turista. Le na tak način je razdelitev ponudbe na vrste lahko koristna in uporabna (UN WTO, 1994 v Slak, 2008).

Planina (1967, v Mihalič, 2008) turistično ponudbo deli na:

- primarno in
- sekundarno.

Primarno turistično ponudbo sestavljajo v prvi vrsti naravne dobrine kot so podnebje, gore, jezera, odeja in oblika pokrajine in niso proizvod dela. V primarno turistično ponudbo sodijo tudi antropogene dobrine, ki so proizvod človeškega dela, vendar jih je človek naredil v bližnji ali daljni preteklosti. V to skupino sodijo kulturni in zgodovinski spomeniki in znamenitosti (Mihalič, 2008). Ker se večina športnih aktivnosti odvija v naravi, so izjemnega pomena naravne danosti, ki pa jih seveda potrebno smotrno izkoristi v skladu s trajnostnim razvojem turizma.

Sekundarno turistično ponudbo nekateri imenujejo tudi turistična nadgradnja in turistična infrastruktura. Obsega tako proizvodne zmogljivosti kot tudi same proizvode in storitve, ki se na trgu prodajajo za določeno ceno. Vsebuje tri dele:

- osnovno infrastrukturo,
- turistično infrastrukturo in
- turistično superstrukturo.

Osnovno turistično infrastrukturo predstavljajo naprave in objekti, ki jih turist uporablja samo posredno (komunalna in osnovna prometna ureditev, električna in plinska napeljava ...). Turistično infrastrukturo sestavljajo objekti in zmogljivosti, kjer se proizvajajo proizvodi in ponujajo storitve, po katerih turist neposredno povprašuje, jih kupi ali vzame v najem (npr. hoteli, marine športna igrišča in dvorane...). K turistični superstrukturi pa sodijo rezultati proizvodnje v obratih turistične infrastrukture, to so turistični proizvodi in storitve (npr. storitve v gostinstvu, pavšalni proizvodi, storitve v agencijah ...). Primarni in sekundarni del turistične ponudbe sta med seboj tesno povezana in drug od drugega odvisna (Mihalič, 2008).

Na športnem področju uvrščamo v sekundarno turistično ponudbo tudi športne objekte in površine, opremo in rekvizite. K sekundarni ponudbi je treba šteti tudi mnoge spremljevalne objekte in službe, ki omogočajo boljše izkoriščanje primarnih

virov (žičnice, teptalni stroji, trenerji, učitelji itd.) ali celo korigirajo in izboljšujejo elemente primarne turistične ponudbe (npr. umetno zasneževanje). Turisti, ki se odločijo za aktivnosti, ki se izvajajo predvsem v naravnem okolju, so še posebej občutljivi na ustreznost primarne turistične ponudbe in po navadi je prav od nje odvisna končna odločitev o izbiri kraja, časa in trajanja bivanja gosta (Sila, 1998).

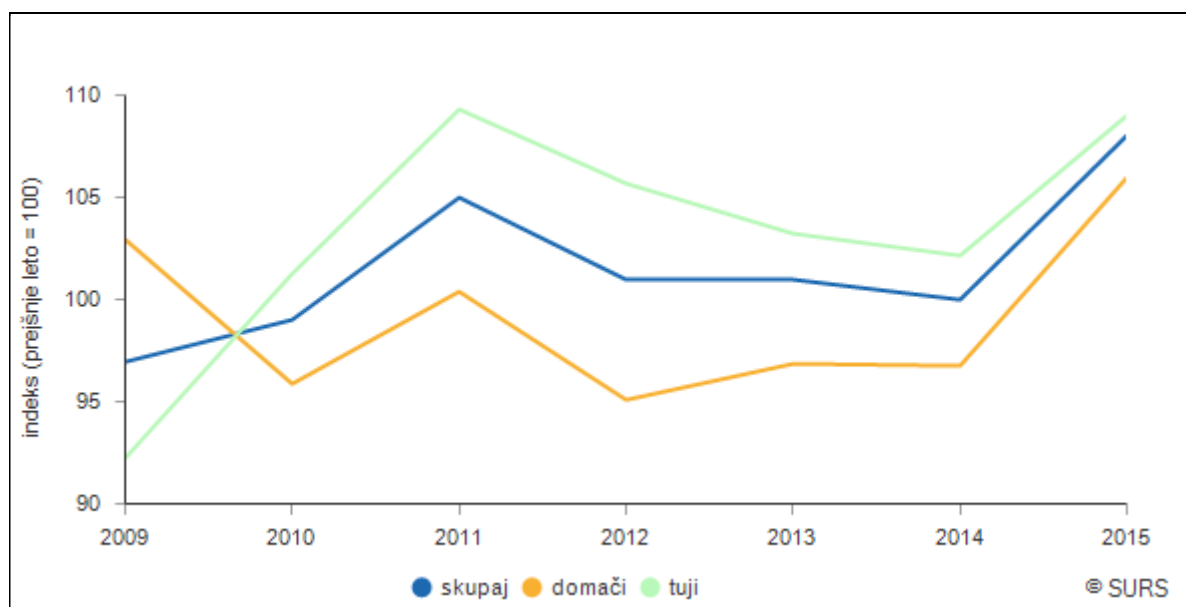
Za moderni turizem je značilna bolj agresivna turistična ponudba, torej posebej pripravljena turistična ponudba, ki skuša pritegniti več turistov in spodbuditi turistično povpraševanje po točno določenih lokacijah oz. tipih turizma (Planina in Mihalič, 2002). Za našo diplomsko nalogo bodo kot ponudniki turistične storitve pomembna ravno podjetja in organizacije, ki poskušajo zadovoljiti turista, ki na potovanju išče doživetja povezana s športno aktivnostjo. Seveda bodo morala podjetja in organizacije imeti izdelano agresivno turistično ponudbo za športni turizem, ki bo izzval še dodatno povpraševanje.

1.1.4. Gospodarski pomen turizma

»Turizem je največja gospodarska panoga: po prispevku k družbenemu proizvodu je pred farmacijo, oboroževalno industrijo in nafto, če štejemo celoten bruto dohodek, ki ga ustvarjajo vse dejavnosti, povezane s turizmom, pravi Janez Mekinc s fakultete za turistične študije Turistica v Portorožu (povzeto po Milič, Sedej in Javornik, 2016, st. 21). Svetovno gledano imamo države, ki so odvisne od turistične dejavnosti, in države, v katerih turistična dejavnost prevzema vedno večjo vlogo. Planina in Mihalič (2002, po Slak, 2008) trdita, da imajo danes od razvoja turizma velike koristi tudi industrijsko razvite države in regije, ki so postale oziroma postajajo tudi turistične destinacije. Gospodarsko je turizem pomemben tako v svetovnem kot regijskem merilu, saj zagotavlja razvoj posameznih turističnih destinacij. Kljub temu, da turizem veliko prispeva k razvoju regij in držav, še vedno ni povsod obravnavan sistematično in strateško (Slak, 2008).

V Sloveniji smo po navedbah SURS (2016) v letu 2015 zabeležili 3,9 milijona prihodov turistov in 10,3 milijona njihovih prenočitev. Tuji turisti so ustvarili 6,6 milijona prenočitev, kar znaša 64 % vseh turističnih prenočitev, domači turisti pa 3,7 milijona prenočitev. Ključni evropski trgi, od koder so prihajali turisti, so bili: Italija (16 %), Avstrija in Nemčija (vsaka po 12 %), Hrvaška in Nizozemska (vsaka po 5 %), Združeno kraljestvo (4 %) ter Ruska federacija (3 %). Prav tako število prenočitev turistov iz neevropskih držav še naprej narašča; ti turisti so ustvarili 13 % vseh prenočitev tujih turistov. Najvišji porast turistov je iz Kitajske (50 %), Koreje (47%) in Izraela (33 %).

Prenočitve turistov, Slovenija

Slika 1: Prenočitve turistov, Slovenija (SURS, 2016).

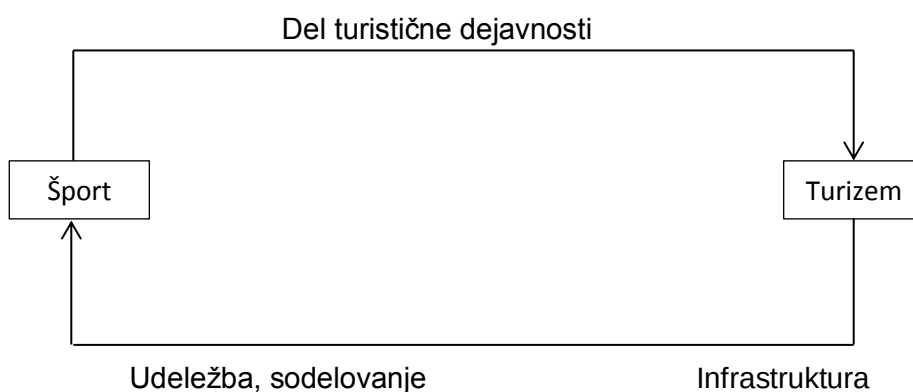
Iz slike 1 je razvidno, da po 3-letnem obdobju (2011–2014) upadanja prenočitev tujih turistov zopet beležimo strmo naraščanje, ki se prične z letom 2014. Medtem ko je upad prenočitev domačih gostov bil do leta 2012, od takrat dalje pa vlada pozitivna tendenca, ki se prav tako strmo dvigne z letom 2014. V turistično nastanitvenih objektih je bilo v letu 2015 zabeleženih največ prihodov in prenočitev turistov doslej: skoraj 3.928.000 prihodov turistov ali za 11 % več kot v letu 2014 in 10.342.000 prenočitev turistov ali za 8 % več kot v letu 2014. Rekordni so tudi podatki za prva meseca leta 2016, saj je zabeleženih kar 11 % več prihodov kot v istem lanskem obdobju (SURS, 2016).

1.1.5. Športni turizem

Povezava športa in turizma izhaja že od antičnih časov naprej. Olimpijske igre so bile velik magnet za udeleževanje in ogled iger. S pojavom Rimljanov so začeli graditi terme in mesta so postala znana po naravnih vrelcih, kjer pa vrelcev ni bilo, so Rimljani ustvarjali umetne. Te toplice oz. terme so bile dobro obiskane in ljudje so potovali, da so se v toplicah oz. termah lahko kopali. Potovanja so se s širjenjem Rimskega imperija širila po Evropi (Standeven in De Knop, 1999).

Področje športnega turizma je zelo obsežno in zajema več tipov športnega turizma, zato imamo več definicij športnega turizma. Standeven in De Knop (1999) sta športni turizem definirala kot vse načine aktivnega in pasivnega udeleževanja

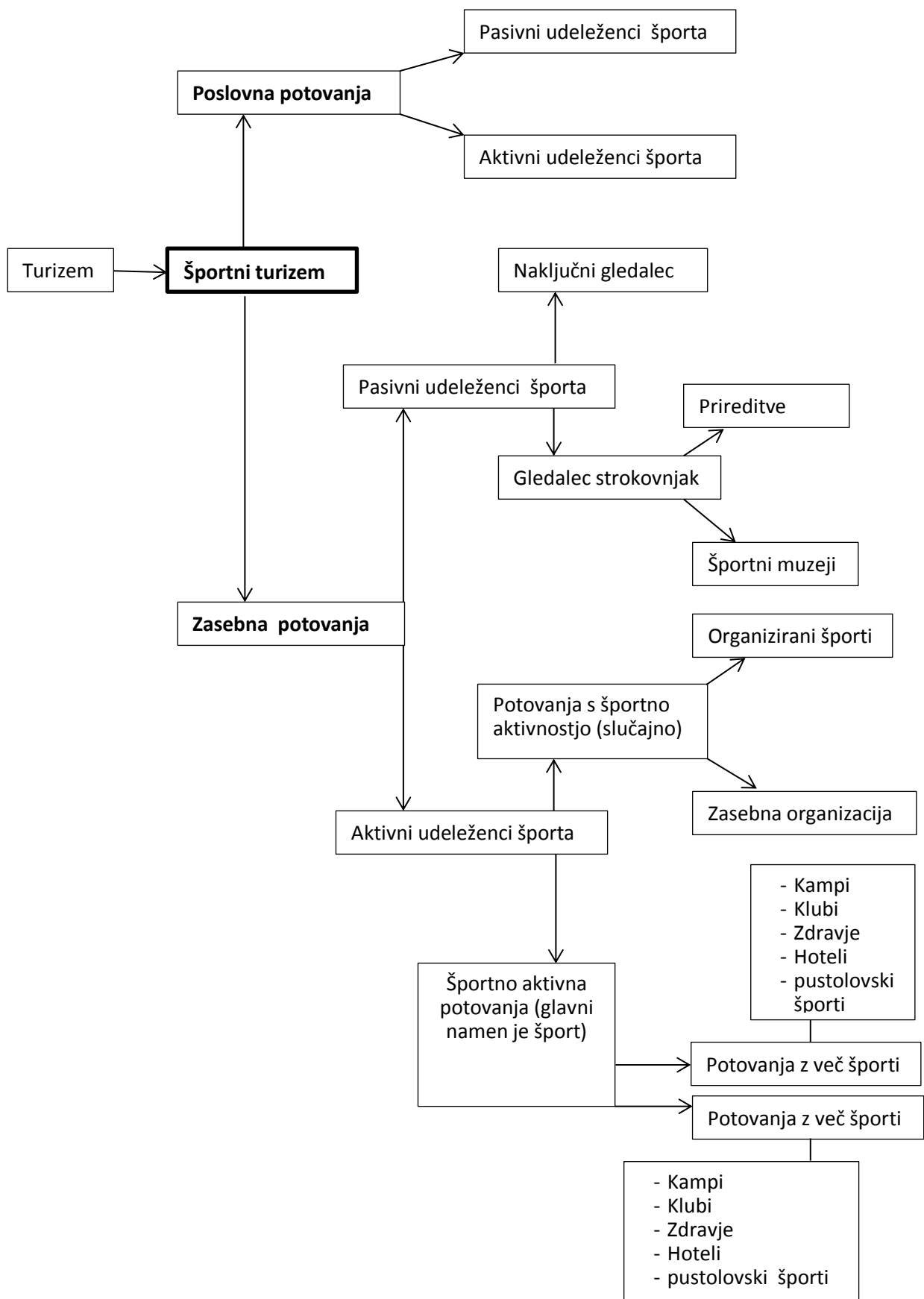
organiziranega in neorganiziranega ukvarjanja s športom, s poslovnim oz. komercialnim in z nekomercialnim razlogom, ki vključuje potovanje stran od doma. Področje športnega turizma delimo na tri tipe: potovanje za ogled in sodelovanje na športnih prireditvah, potovanje za ogled športnih znamenitosti ter aktivno ukvarjanje s športom na potovanju (Berčič, idr., 2010). Iz vidika športnega marketinga oz. športnega menedžmenta pa Pitts športni turizem razdeli na dva produkta: potovanje s športno aktivnostjo - potovanje z motivom udeleženca, da se ukvarja s športom oz. rekreacijo; potovanje z ogledom športne prireditve – potovanje z motivom biti gledalec na neki športni prireditvi (1999, Berčič, idr., 2010).

Slika 2: Osnovni model športnega turizma (Standeven in De Knop, 1999).

Na sliki 1 je viden osnovni model športnega turizma, ki prikazuje prepletanje dveh dimenzij, ki vplivata druga na drugo, obe pa vplivata na športno udejstvovanje in izgradnjo športne infrastrukture.

Na sliki 2 Standeven in De Knop navajata dve različni podskupini športnih turistov v odnosu do športa, in sicer pasivni športni turisti in aktivni športni turisti, ki so na zasebnem ali poslovnem športnem potovanju. Aktivne udeležence delita na tiste, ki so odšli na potovanje, kjer je glavni motiv športna aktivnost, ter na tiste, ki so bili na potovanju spontano športno aktivni. Pasivni udeleženci športa na počitnicah pa so lahko poznavalci športa ali le naključni gledalci.

Slika 3: Oblike športnega turizma (prirejeno po Standeven in De Knop, 1999)

Dejavni udeleženci v športu in turizmu ne pridobivajo sredstev za svojo eksistenco, marveč jih nasprotno trošijo, da bi zadostili svojim razvedrilnim, zdravstvenim, socialnim, kulturnim in drugim potrebam. Sodobno preživljanje oddiha temelji na dejavnostih, ki izhajajo iz človeka oz. njegovih potreb in želja, hkrati pa spodbujajo njegovo kreativnost in omogočajo potrjevanje lastne osebnosti v povsem drugačnih razmerah, kot veljajo za delo in življenje v domačem okolju. Gre torej za aktiven oddih, ki ima na osnovi dosedanjih raziskav veliko prednosti pred pasivnim preživljanjem prostih dni v posameznih turističnih krajih. Poleg tega je treba naglasiti zelo pomembno izravnalno (korektivno – kompenzacijsko) vlogo, ki jo ima redno športno rekreativno udejstvovanje na oddihu. Pozitivni učinki takega načina preživljanja oddiha (tedenskega ali letnega) so povezani tudi z ohranjanjem in izboljšanjem psihomotoričnih ter funkcionalnih sposobnosti turistov (Berčič, idr., 2010).

Berčič idr. (2010) so za opredelitev posameznih zvrsti športnega turizma v Sloveniji uporabili naslednje kriterije:

- letno obdobje,
- turistična destinacija – območje,
- število turistov,
- organiziranost,
- starost turistov,
- trajanje bivanja,
- športna aktivnost ter
- prostor – športne površine in objekti.

1.1.6. Organizacija športa in možnosti za razvoj turizma v Sloveniji

Povezanost športa in turizma prihaja v zadnjem obdobju turističnega razvoja vse bolj v ospredje. Zaradi narave dejavnosti je turizem najlažje povezovati s področjem rekreativnega športa – športa za vse, ki vključuje čedalje več športnih zvrsti, s katerimi se ukvarjajo turisti na svojem oddihu oz. potovanju. Berčič idr. (2010) razlagajo organiziranost športa in njegovo povezavo z razvojem turizma z naslednjimi področji:

- športna infrastruktura: posamezni športnorekreacijski centri, večnamenske dvorane, kolesarske poti, pohodniške in planinske poti, plavalne bazene, vodne parke ...,
- šport na lokalni ravni: programska zasnova športnega turizma preko športnih zvez, zavodov za šport in agencij za šport,
- organiziranost športa v okviru regij: možnosti za razvoj specifičnih športnih vsebin glede na pogoje regije

- organiziranost športa po panogah – panoge so organizirane prek športnih zvez, njihova vsebina je lahko osnova za športno turistične proizvode,
- CŠOD – vključevanje njihove ponudbe v turistično ponudbo kraja,
- društva, klubi, zasebniki in druge organizacije na lokalni ravni – prilagoditev lokalne športne ponudbe za potrebe turistov.

1.1.7. Trajnostni razvoj

Trajnosti razvoj ima več definicij. Najširše sprejeta definicija Svetovne komisije za okolje in razvoj, znana tudi kot definicija Bruntlanove komisije (1987, IISD, 2016): »Trajnostni razvoj pomeni razvoj, ki z zadovoljevanjem potreb sedanje generacije ne ogrozi zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij.« V definiciji sta izpostavljena dva ključna koncepta:

- koncept potreb – zadovoljevanje osnovnih potreb prebivalstva, predvsem najrevnejšega;
- koncept omejitev – ohranitve glede ohranitve okolja in naravnih virov za bodoče generacije (IISD, 2016).

Principi trajnostnega razvoja turizma se nanašajo na okoljske, družbeno-kulturne in gospodarske vidike turističnega razvoja in zahtevajo ravnotežje med slednjimi. V zadnjem obdobju se trem stebrom dodaja še vidik podnebnih sprememb. Naloge trajnostnega turizma so:

- optimizirati uporabo okoljskih virov, ki predstavljajo ključni dejavnik v turističnem razvoju, ohraniti ključne ekološke procese in pomagati ohraniti naravno dediščino in biodiverziteti;
- spoštovati družbeno-kulturno avtentičnost lokalne destinacije, ohraniti njihovo izgrajeno in nesnovno kulturno dediščino in tradicionalne vrednote ter prispevati k medkulturnemu razumevanju in strpnosti;
- zagotavljati dolgoročno gospodarjenje in družbeno-ekonomske koristi, pravično razdeljene med vse deležnike, stabilno zaposljivost in priložnosti zaslužka ter družbene koristi za lokalne skupnosti ter prispevati k zmanjšanju revščine (UNWTO, 2016).

Eden od dejavnikov, ki opredeljuje trajni turistični razvoj, govori tudi o zadovoljstvu turistov, ki naj bi mu namenili veliko pozornosti, hkrati pa naj bi pomembno prispevali h krepitvi njihove ekološke odgovornosti (Mihalič, 2006).

Ob zavedanju vse večjega gospodarskega pomena turizma je tudi Republika Slovenija leta 2011 pripravila novo turistično strategijo z naslovom Partnerstvo za trajnostni razvoj slovenskega turizma 2012–2016. Pripravljena je bila na temeljih izkušenj zadnjih dvajsetih let in spoznanjih iz še vsaj stoletja pred tem, teoretičnem

znanju in dognanjih delovanja Slovenske turistične organizacije v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, in deležniki iz zasebnega ter civilno-družbenega sektorja. Partnerstvo za trajnostni razvoj slovenskega turizma (2012) poudarja trajnostni koncept razvoja turizma na vseh področjih in ravneh ter navaja naslednje glavne vsebinske cilje nove strategije:

- konkurenčnost (inovativnost, kakovost, uspešnost, znanje, varnost, dodana vrednost, promet, prilivi, zadovoljstvo turistov, destinacijski menedžment ...),
- kakovost življenja in blaginja (blaginja lokalnega prebivalstva, uravnotežen regionalni razvoj, sodelovanje pri turističnem razvoju, zadovoljstvo zaposlenih, kakovost življenja ...),
- ugled in razvoj slovenskega turizma (dajanje prednosti turizmu, partnerstvo za razvoj, javno-zasebno partnerstvo, podoba turizma v očeh drugih dejavnosti ...),
- prepoznavnost in ugled Slovenije v svetu (prepoznavnost na tujih trgih, tržna znamka, podoba Slovenije, internacionalizacija...).

Vse te cilje pa spremlja usmeritev v trajnostni razvoj, ki kot strateški temelj narekuje nadaljnje korake in projekte ter po katerem nas bo mednarodna strokovna in širša skupnost prepoznala kot odlično, zeleno, aktivno in zdravo destinacijo, s katero je veselje poslovati in jo obiskovati.

Principi in prakse trajnostnega turizma se lahko aplicirajo v vse oblike turizma, tudi v športni turizem. Za izvedbo športnega turizma so ključnega pomena športni objekti, ki pa lahko ob neustreznem načrtovanju njihove gradnje prinesejo v samo turistično okolje več negativnih kot pozitivnih lastnosti. Tega področja se dotakne tudi Nov predlog Zakona o športu (2016), ki predlaga učinkovito in dostopno mrežo kakovostnih športnih objektov in površin za šport v naravi, za katere je nujno, da se upoštevajo trajnostni vidiki, s katerimi se omejijo možni negativni vidiki športa na okolje in zagotovi nadaljnji razvoj športa, ki bo prispeval k trajnostnemu razvoju naše družbe.

Z vidika pozitivne in negativne zapuščine se vedno pogosteje srečujemo na področju gradnje vseh vrst objektov, še posebej športnih objektov, saj ti zaradi velikih volumnov za svoje obratovanje porabljajo veliko količine energije. Trajnostna gradnja in energetska učinkovitost obratovanja športnih objektov sta torej pomembni sestavini strategij in načrtovanja novogradenj pri širitvi mreže športnih objektov. S tem se zmanjšujejo tveganja, povezana z negativno zapuščino pri ravnanju z energetskega viri (Jurak, Kolar, Kovač, Bednarik, 2012).

Športni turizem je šele v porastu, kar bo vsekakor prineslo načrtovanje novih in obnovo že obstoječih športnih objektov v turističnih destinacijah. Zato bi bilo smiselno kot pravijo Jurak idr. (2012) uveljaviti certifikat trajnostnega managementa

športnega objekta in ga opredeliti kot merilo za javno sofinanciranje gradbenih posegov in programske uporabe objektov.

1.1.8. Vidik varnosti

Turizem je živ organizem, ki je zelo prilagodljiv, a hkrati tudi zelo občutljiv. Tudi če je turizem in turistična ponudba v neki regiji oz. državi na zelo visoki ravni in je njegov doprinos BDP zelo visok, se lahko čez noč vse sesuje kot hišica iz kart. Tako močan vpliv ima na turizem vidik varnosti. V zadnjem obdobju se je zvrstilo kar nekaj primerov, kjer so zelo oblegane turistične destinacije začele samevati. Mikenc pravi: »Turisti pri odločitvi o destinaciji, hotelu ali transportu vedno upoštevamo tri elemente: ceno, kakovost in varnost. Če varnostni položaj ni stabilen, postane varnost pomembnejša od cene in kakovosti.« (Miklič, Sedej in Javornik, 2016). Teroristični napadi v vzhodnem Sredozemlju so zdesetkali turiste in prav tako je pustila posledice migrantska kriza, najbolj so na udaru južni grški otoki, ki mejijo na Turčijo, sledi negativnega vpliva so se dotaknile tudi Slovenije. Kot pravi Marjan Batagelj, predsednik uprave družbe Postojnska jama, so se preteklo leto turistični tokovi deloma premaknili stran z balkanske migrantske poti, na kar vpliva obnašanje turističnih agencij, ki odsvetujejo potovanja v Evropo (povzeto po STA, 27. 1. 2016).

Glede na to, da je Slovenija uvrščena na zelo visokem 15. mestu na lestvici med 162 najbolj varnimi državami na svetu, je smiselno agresivno nastopiti v promociji naše države in izrabiti preusmeritev turističnih tokov v našo korist. Kot kaže, se tega zaveda tudi naša politika; kot pravi trenutni minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek: »Za leto 2016 smo STO zagotovili bistveno povišanje sredstev – za 106 odstotkov več kot v letu 2015. Ta bodo namenjena intenzivni promociji slovenskega turizma v tujini in usmerjena predvsem v vsebinsko digitalno trženje.« (Več sredstev za STO za intenzivno promocijo slovenskega turizma v tujini, 2016).

1.2. ZNAČILNOSTI OBČINE PODČETRTEK IN NJEGOVE OKOLICE

1.2.1. Zgodovinski oris

Arheološke najdbe v okolici Srednjesotelskega gričevja pričajo že o prazgodovinski poseljenosti. Rimska najdišča iz Prelaskega in okoliških krajev pa potrjujejo takratno obljudenost območja, znane so novčne zakladne najdbe iz 3. st. n. št. (Perko, 2001).

Podčetrtek je bil od 12. stoletja naprej pomembno središče v Obsotelju. Podčetrtek je bil z imenom Lonsprech omenjen že leta 1016, slovensko ime pa izhaja četrtega dneva v tednu, ko je bil na trgu pod gradom sodnijski in tržni dan (Picelj, 2009). Trg je tako stisnjen pod dominantni grad, tako da ni presenetljivo, da so bili trški gospodje, gospodarji trga, vsakokratni lastniki gradu Podčetrtek. V trgu je vladalo živahno poslovno življenje, vse dokler so v prvi polovici 19. stoletja zgradili novo cesto po ravnem, po dolini reke Sotle. Po drugi svetovni vojni je trg zopet oživel (Maček, 2008).

O močnejši poseljenosti lahko govorimo šele v srednjem veku. Kakor pričajo krajevna imena in redki zgodovinski podatki, je slovenska naselitev zajela pokrajino že zelo zgodaj, predvsem nižje ležeča območja. Tu so se številne samotne kmetije z delitvijo razdelile v manjše zaselke (Pavšek, 2001).

Prvi vlak je v Podčetrtek pripeljal 31. 9. 1958. Železniška proga je imela velik pomen za gospodarstvo in ljudi obeh strani Sotle. Po ukinitvi celjskega okraja leta 1957 je bil Podčetrtek vključen v občino Šmarje pri Jelšah, kar pa sprva ni prineslo sprememb na bolje, saj je bilo podeželje povsod zapostavljeno. Vedno več ljudi je bilo zaposlenih zunaj kraja, mladi so se odločali za šolanje in študij, veliko jih je kraj tudi zapustilo. Po letu 1970 je Podčetrtek v zvezi s toplicami in gosti, ki so prihajali v velikem številu, prav oživel. V letu 1971 so načrtovali napeljavo vodovoda in asfaltiranje cest, za izgradnjo le teh se prispevali tudi občani. Turistično društvo si je na koncu trga omislilo svoje društvene prostore, kjer so topliškim gostom dajali informacije in načrtovali nadaljnji razvoj toplic. Za razvoj Podčetrških toplic se je naposled začela zanimati tudi pristojna občina v Šmarju. V obdobju od 1976 do 1994 je krajevna skupnost Podčetrtek močno napredovala in leta 1994 postala samostojna občina (Maček, 2008).

1.2.2. Naravnogeografske značilnosti

Občina Podčetrtek je obmejna občina, ki s svojim vzhodnim delom z reko Sotlo meji na Republiko Hrvaško in spada v Savinjsko regijo. Občina Podčetrtek je nastala leta 1994 z delitvijo občine Šmarje pri Jelšah, vendar še vedno spada v njeno upravno enoto. S ponovno delitvijo občin leta 1998 pa se je še ta razdelila na dve samostojni občini: Podčetrtek in Bistrica ob Sotli. Sedanja občina meji na severnem delu na občini Rogaška Slatina in Šmarje pri Jelšah, na zahodnem delu na občino Šentjur pri Celju, na jugu pa na občini Kozje in Bistrica ob Sotli. Razprostira se na 60,6 km in šteje 3325 prebivalcev, ki živijo v 26 naseljih.

Na obravnavanem območju prevladuje zmerno celinsko podnebje vzhodne Slovenije. Zanj je značilno, da je povprečna aprilaska temperatura enaka oktobrski ali

višja, celinski padavinski režim in povprečna količina padavin od 800 mm do 1000 mm (Geografski atlas Slovenije, 1998). Takšno podnebje je ugodno za turistične aktivnosti tekom celega leta.

Območje je na prvi pogled razgibano, vendar kljub vsemu zelo enotno. Sestavljajo ga večinoma prijazne, precej položne in zaobljene gorice, ki so primerne za umestitev športne rekreacije v naravnem okolju. Površje občine Podčetrtek lahko glede na reliefne enote in oblike delimo na tri dele: severni del predstavlja gričevje z udornico, ki jo je v preteklosti povzročila reka Sotla, osrednji del je hribovit z zaobljenimi vrhovi ter južni del, ki je prav tako gričevnat. Hriboviti del v sredini občine je del, ki pripada predalpskim regijam in kjer je prisoten predalpski kras. Od zahoda se zajeda Posavsko hribovje z osamljenim hrbtom Rudnice, ki se najvišje povzpne s Plešivcem (686 m). Hriboviti del v sredini občine sodi v območja z nadmorsko višino od 400 do 599 m, gričevnat pa od 200 do 399 m (Geografski atlas Slovenije, 1998). Strmih pobočij nad 20 % je nekaj več kot 10 %. Več kot dve tretjini površja imata naklon med 6 in 20 °, četrtnina je položnejša (Pavšek, 2001).

Na južni del območja občine Podčetrtek sega Kozjanski narodni park, ki je eno najstarejših in največjih zavarovanih območij na vzhodu Slovenije. Preplet človekovega delovanja in naravni procesi so ustvarili pogoje in omogočili preživetje nekaterih redkih, ogroženih in ranljivih živalskih in rastlinskih vrst ter njihovih habitatov (RA-Sotla, 2016).

Osrednja hidrografska žila je reka Sotla z njenimi številnimi pritoki: Mestinjščica, Šmarski potok, Zibika, Tinski potok, Olinski in Golobinjski potok, Buča ter številni manjši pritoki. Sotla ima na tem območju majhen strmec. Velik problem predstavlja poplavljanje rek in potokov v času večjih neurij. Največja poplavna so poplavna območja pri Podčetrtku, Imenem in Sedlarjevem. Čuješ navaja, da žal spada reka Sotla med bolj onesnažene vodotoke v Sloveniji. V preteklosti so jo obremenjevali izpusti industrijskih odpadnih vod, neprečiščene komunalne vode in pretirana raba pesticidov. Kljub vlaganju v okoljske projekte, se kakovost reke Sotle do danes ni izboljšala do te mere, da bil lahko stanje reke ocenili kot dobro (Čuješ, 2007).

Na tem mestu je potrebno omeniti projekt Vonarje – Sotelsko jezero oz. Vonarsko jezero. To akumulacijsko jezero je bilo zgrajeno leta 1980. Nameni akumulacije so bili naslednji:

- sploščitev visokovodnega vala Sotle,
- zagotavljanje vode porabnikom (pitna, industrijska voda),
- zagotavljanje vode za namakanje,
- energetska raba,
- turizem (Krajnc, Toman in Oberžan 2007).

Kljub temu, da niso bili izvedeni ukrepi za zaščito kakovosti rečne vode, so jezero zapolnili. Zaradi eutrofikacije, ki je pripeljala do izrazito slabe kakovosti vode, so jezero leta 1988 izpraznili. Pregrada opravlja osnovno namembnost, to je sploščitev visokovodnega vala Sotle. Ostale predvidene namembnosti so onemogočene (Krajnc, Toman in Oberžan 2007). S poplavljanjem se dejansko vzdržuje umetno presihajoče jezero, ki ovira progresiven razvoj vegetacije. Sicer se dno jezera vrača v divjino, ki postaja izjemen habitat rastlinskega in živalskega sveta. V zadnjih 20 letih se je dno jezera spremenilo v zeleni biser narave in takšnega bi lahko ponudili kot destinacijo naravovarstvenega turizma (Cimpršek, 2007).

Občina Rogaška Slatina je ponovno dala pobudo za izgradnjo turistično-rekreacijskega centra Vonarsko jezero na Sotli. Na jezeru bi se odvijale aktivnosti plavanje, čolnarjenje, jadranje, deskanje in smučanje na vodi, ribolov in celo prevoz z ladjico. Umetno jezero bi bilo zelo dobra dopolnitev že sedaj dobro razvitega turizma v tej regiji. Vendar je zelo pomembno, da pri načrtovanju tega jezera upoštevamo probleme kakovosti voda v umetnih jezerih in da se izognemo napakam, ki so bile storjene pred tridesetimi leti (Krajnc, Toman, Oberžan, 2007).

Termalna voda

Ob tektonskem prelomu blizu Sotle priteka na površje topla voda. V bližnji preteklosti so jo pozimi uporabljale ženske za pranje perila, že pred štirimi stoletji ali še prej pa naj bi se v njej ob izviru Harina Zlaka namakali baroni iz Miljane. Pred tremi desetletji je v neposredni bližini izvirov začelo rasti sodobno termalno središče Atomske toplice (Pavšek, 2001).

Maček (2008) navaja, da so rezultati analize vode iz leta 1950 in 1952 pokazali, da je voda radioaktivna. Številni obiskovalci so pričali o izboljšanjem zdravstvenem stanju po kopanju v atomski vodi – od tod tudi izvira ime Atomske toplice. V kasnejšem času je bilo opravljenih še več analiz vode, ki so vse bolj natančno opredeljevale njene zdravilne učinke in indikacije za zdravljenje različnih obolenj.

Od samega začetka pa je skrbi povzročala majhna izdatnost vrelcev in nizka temperatura vrelcev. To so potrdile tudi geološke raziskave dipl. inž. Toneta Nosana v letih 1965–1967, ki je svetoval globlja vrtanja, saj je v večjih globinah pričakovati vodo z 42 °C in več (Maček, 2008).

Termalne vrelce na območju Podčetrška uvrščamo v skupino termalnih vrelcev v Posavskih gubah. Prve tri vrtine so bile izvedene leta 1965 do globine 274 m. Vrtina št. 3 je imela zmogljivost 240 l/m, temperatura vode pa je znašala 32 °C. Kapaciteta vrtine je zadostovala za napajanje in normalno izmenjavo vode v bazenu.

Sedaj pa v Termah Olimia izkoriščajo termalno vodo iz vrtin:

- K-1/67 (globina vrtine 80 m; temperatura vode 26,9 °C v globini 40–50 m (leta 1992)),
- K-2/70 (globina vrtine 101,3 m; temperatura vode 29,2 °C v globini 65 m (leta 1992)),
- V-1/72 (globina vrtine 202,2 m; temperatura vode 38,2–38,5 °C v globini 163–185 m (leta 1972)),
- V-3/75 (globina vrtine 350 m; temperatura vode 43,94 °C v globini 282 m (leta 1992)),
- V-4/84 (globina vrtine 500 m; temperatura vode 44,06 °C v globini 458 m (leta 1992)).

V obstoječem stanju je možno črpati 20 l/s termalne vode s temperaturo 43 °C ter do 10 l/s vode s temperaturo 41 °C. Vrtina V-4/84 je aktivna vrtina, medtem ko so vrtine K-1/67, K-2/70, V-1/72 in V-3/75 rezervne vrtine in so aktivne v primeru, da je vrtina V-4/84 zaprta. Tako je kapaciteta črpalk dejansko večja od omenjene količine vode. Odvzem vode je 30 l/s (Prah, 2007). Kot navaja Maček (2008) je analiza vode po mednarodnih merilih, ki jo je opravil Inštitut za geološko - rudarska raziskovanja in preučevanje nuklearnih in drugih mineralnih surovin v Beogradu, magnezijev-hidrogen-karbonat.

Termalna voda je blago radioaktivna in vsebuje magnezij, kalcij in hidrogen-karbonate. Biopolje je glavni razlog za številne učinke, ki jih ima termalna voda Term Olimia:

- gibanje v termalni vodi zmanjša napetost mišic, poveča gibljivost in grobo mišično moč ter blaži bolečine,
- izboljša prekrvavitev telesa in posledično pospeši presnovo ter izločanje strupov,
- deluje protivnetno in bakteriostatično,
- na kožo deluje dobrodejno, predvsem na kronične nalezljive kožne bolezni.

Najnovejše raziskave so pokazale, da je ta termalna voda primerna tudi za pitje, saj nizka vsebnost mineralov spodbuja čiščenje telesa ter poživilja in krepi obrambni mehanizem telesa (TO, 2016).

1.2.3. Kulturne znamenitosti

Grad Podčetrtek

Gradovi – prvovrstna turistična zanimivost in izredno dragocena kulturna dediščina. Zaradi obmejne lege se je na Starem gradu že v srednjem veku razvila grajska utrdba, ki je varovala prehode proti Ogrom. Med vojno z njimi v 2. polovici 15. st. je

bila uničena, zato spominjajo nanjo le še borni ostanki. Neposredno pod njimi je današnji grad Podčetrtek, ki je nastal v 1. polovici 16. stoletja in katerega oskrbniki ter kasnejši lastniki so bili med letoma 1527 in 1671 Tattenbachi, med letoma 1682 in 1945 pa Attemsi. Grad kaže mešanico poznogotskih in renesančnih slogovnih prvin, sedanjo podobo pa je dobil po obnovi leta 1874. Znotraj grajskega obzidja je značilno notranje dvorišče, v gradu pa 70 grajskih soban. Njihovo opremo so uničili čas in tatovi, danes pa je grad zopet potreben obnove (Pavšek, 2001). Žal pa je ta še vedno rak rana urejene turistične občine Podčetrtek, saj lastniki nimajo interesa za njegovo obnovo. S soglasjem lastnikov je občina lahko popravila streho in s tem grad vsaj začasno rešila pred propadanjem. Občina skuša s tožbenimi zahtevki priti do lastnine in trenutno ima v lasti 20 % deleža, ki jim ga je po umiku tožbe prepustil eden od lastnikov. Kot solastniki so lahko na grajska vrata namestili ključavnico in tako vandalom preprečili, da bi prihajali v notranjost gradu in ga še bolj poškodovali.

Minoritski samostan

Minoritski samostan se nahaja v naselju Olimje, katerega glavna atrakcija je lekarna v grajskem stolpu, ki je za Parizom in Dubrovnikom tretja najstarejša lekarna v Evropi ter prekrasna baročna cerkev. Zadnjih 20 let so v samostanu minoriti. Patri so oživili tudi tradicijo samostanskega lekarništva. V samostanskem vrtu gojijo zdravilne rastline, iz katerih pripravljajo čaje, mazila in tinkture, ki pomagajo ohranjati zdravje. V botaničnem vrtu se lahko obiskovalci seznanijo z zdravilnim učinkom številnih rastlin, ki rastejo po naših vrtovih, travnikih, močvirjih in gozdovih.

Številni sakralni objekti:

Cerkev sv. Eme, Device Marije na Pesku, sv. Lovrenca v Podčetrtku, sv. Andreja nad Olimjem, sv. Filipa in Jakoba v Selah, sv. Miklavža na Polju ob Sotli, sv. Križa na Imenski Gorci.

Tradicionalne prireditve:

- Jederčev in Lovrenčev sejem v Podčetrtku,
- Prvomajski pohod in srečanje planincev na planinski koči Encijan,
- Virštanjska noč,
- Klopotčeva nedelja v Virštanju ...

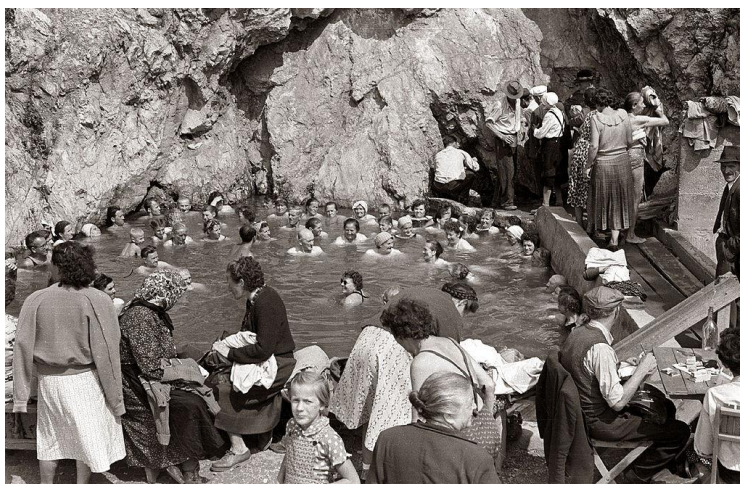
Ostale naravne in kulturne zanimivosti, ponudniki gostinskih storitev in atrakcij vseh vrst:

- Jelenov greben (gostišče opremljeno v kmečkem slogu in prenočišča pod Olimsko goro, obdana s travniki in čredo prek sto jelenov in muflonov),
- Pivovarna in pivnica Haler (pripravljajo značilne pivske jedi, poleg njih pa tudi jedi iz divjačine in morske specialitete),

- Domačija Amon (opremljena v izbranem rustikalnem slogu vinske kleti in s ponudbo tipičnih sezonskih jedi pripravljenih po starih receptih in lastnim vinom,
- A golf – golf igrišče pri Amonu, z devetimi igralnimi polji in pogreznjeno v okolje gozda, vinogradov, potoka in pisanega cvetja,
- Čokoladnica Syncerus, kjer potomci znanega dunajskega slaščičarja Alfonza Videtiča ročno izdelujejo in prodajajo čokoladne izdelke ter še posebej slovijo po pralinah, griotah in triflih, krokantih, karameliziranemu in kandiranemu sadju, čokoladnih tablicah ...
- Dežela pravljic in domišljije,
- Mini zoo Mraz,
- Muzej kmečke opreme,
- Turistične kmetije s ponudbo kulinaričnih dobrot in dobrega domačega vina iz virštanjskega vinorodnega okoliša,
- Imeno – znamenita vinska klet,
- Kozjanski park je eno najstarejših in najobsežnejših zavarovanih območij v Sloveniji. S statusom regijskega parka je zavarovano območje mozaik predalpskega gorovja, vinogradniškega gričevja, obsoveljskih ravníc, ohranjene narave in bogate kulturne dediščine. Večji del parka spada v evropsko pomembna varstvena območja Natura 2000.

1.2.4. Razvoj turistične ponudbe

Pred drugo svetovno vojno je na »ljudske toplice pri Podčetrtku kot neizkoriščen vir zdravilne vode« opozoril domačin od Sv. Petra nad Medvedjem (zdaj Kristan Vrh), dr. Pavel Strmšek, vendar brez odmeva. Za toplo vodo se je zanimal in nanjo opozarjal takratni župnik v Podčetrtku Friderik Strnad, pozneje znan kot »atomski župnik«. Kot amaterski geolog je poslal vzorec termalne vode v analizo balneologu v Zagreb, ker je v njej domneval radioaktivnost. Še v večji meri se je zanj zanimal po drugi svetovni vojni skupaj s Francem Renierjem in Jožetom Brilejem. Prva znana zapisa pa naj bi bila objavljena v dnevniku Jutro, 10. decembra 1938, ter v Zdravstvenem vestniku iz istega leta. Objavil jih je tedanji zdravnik v Zdravilišču Rogaška Slatina, dr. Rudolf Leskovar, pozneje ugleden balneolog in profesor. V članku z dne 18. junij 1956, prvič v soglasju z upravnim odborom Turistično – olepševalnega društva Podčetrtek, objavil ime »Atomske toplice«. Ta članek je zalegel več, kakor vsa dotedanja prizadevanja. Za kopanje v bazenu za 10–12 ljudi v Harinih Zlakah je bilo prodanih tudi po 1000 vstopnic na dan. Obiskovalci so se nastanili kjer koli: zasedli so kozolce, ute, prostore nad svinjaki in v hlevih – ves Podčetrtek, bližnja in daljna okolica je bila polna. Zaradi prenatrpanosti so si v Podčetrtku želeli postaviti kopališče na slovenski strani in so tod uredili tudi svoje izvirke (Maček, 2008).

Slika 4: Kopališče pod skalo v Harini Zlaki okrog leta 1957 (Vir: wikipedia.org).

V Podčetrtku je že od leta 1905 vseskozi aktivno delovalo turistično društvo, ki je vključevalo vse vrste prizadevne domačine, ki so pozitivno sprejemali in podpirali začetni razvoj turizma. Celoten in pospešen razvoj turizma je vseskozi tesno povezan med Atomskimi toplicami (Terme Olimia) in celotnim turističnim okoljem, ki ga je Šviglin (2009) razdelil v posamezne faze razvoja.

1. faza – začetkih razvoja med letoma 1960 in 1970.

Pri izkopavanju so naleteli na dnu na tlak iz desk, tri kamnite stopnice in odtočni kanal, kar je kazalo na odkritje starih toplic. Ko je minevalo otroštvo Atomske toplice Podčetrtek, so jih kot zdravilišče z lesenim bazenom v kampu uradno odprli na občinski praznik, 9. septembra 1966, ki so še naprej ostale v skrbi in upravljanju Turističnega društva Podčetrtek. Atomske toplice so ustanovili trije najaktivnejši pionirji: Franc Renier, domačin in predsednik Turističnega društva, podčetrški župnik, Friderik Strnad in Jože Brilej, Ravnatelj Osnovne šole v Podčetrtku (Maček, 2008).

2. faza – več bazenov in sob med letoma 1971 in 1980.

Tukajšnje turistično društvo kljub velikemu prizadevanju ne bi zmoglo ustanoviti velikega zdravilišča. Leta 1971 so s Podjetjem za turizem, transport in gostinstvo (TTG) pri slovenskem železniškem gospodarstvu sklenili pogodbo o prevzemu Atomskih toplic v upravljanje, kajti razvojne načrte je mogoče uresničiti le z ustrezno gospodarsko podlago. Od tedaj je TTG v Podčetrtku zgradilo pokrit, pozimi ogrevan bazen, uvedlo kopalne kadi z uporabo kabin, leta 1974 pa odprlo terapijo - ambulanto za zdravniške preglede in zdravljenje (Maček, 2008). V letu 1978 je bil zgrajen prvi hotel (današnja Breza) z 220 posteljami, zaprtim bazenom in centrom zdravja, leta 1980 so odprti olimpijski bazen v kampu. V okolju zasledimo delovanje prvega kmečkega turizma, pospešen in kvaliteten razvoj sobodajalstva, začetke organiziranega izletniškega turizma, vezanega na samostanski kompleks v Olimju.

V gostinski ponudbi se je začela uveljavljati ponudba domačih jedi in vin, v turistično ponudbo so se vključile možnosti ribolova, lova in pohodništva (Šviglin, 2009).

3. faza razvoja – močnejši odzivi okolja, ki vključuje obdobje 1981–1990.

Močnejši odzivi okolja pomenijo razvoj širšega okolja v smislu podjetništva, ohranjanja narave in turistične infrastrukture. Atomske toplice so zgradile dodatne igrišča za mini golf in tenis, razširile kamp za stacionarne bivalne enote in dodatna parkirišča. Velik mejnik nadaljnega razvoja pa sta izgradnja apartmajskega naselja Lipa leta 1989 in bazenskega kompleksa Termalija (odprto-zaprti bazeni, savne, bari ...) leta 1990. Odzivi razvoja v okolju se hitro pokažejo v izgradnji vinske kleti Imeno leta 1988 ter uvedbo znanke vina Virštanjčan, ustanovitvijo in začetki delovanja krajinskega parka Kozjansko, prihodom in delovanju patrov minoritov v samostan v Olimju, širitvijo ponudbe bifejev in gostišč, urejanja okolja in turistične infrastrukture – pešpoti, razgledne točke, postajališča, smerokazi, klopi ter razvojem storitvene obrti v funkciji turizma (Šviglin, 2009).

V 4. fazi razvoja med leti 1991 in 2000 je celotno turistično okolje postalo uveljavljeno v Sloveniji.

V zdravilišču je bil leta 1994 zgrajen športni park, 1995 razširjen in prenovljen hotel ter zunanji bazeni, leta 1998 zgrajen nov Aparthotel Rosa in podzemni povezovalni hodnik. Ena glavnih prelomnic razvoja term je bila leta 2000 nova storitvena znamka Terme Olimia – prerojeno življenje, ki je ponudila tudi dodatne možnosti uveljavljanja celovite ponudbe v širšem prostoru Slovenije in tujine. Za turistično okolje je bila prelomnica ustanovitev Občine Podčetrtek in celovita ureditev trškega jedra Podčetrška. Dopolnitev ponudbe pa predstavlja začetek golf igrišča v Olimju, novo vzletišče za športna letala v Imenem, začetek delovanja turistično–informacijskega centra ter izdaja celovitih lokalnih informativno – propagandno – prodajnih gradiv, trasiranje odseka evropske pešpoti E-7, vinsko turistične ceste VTC-10, kolesarskih stez, Slomškove poti, širitev ponudbe izletniškega in kongresnega turizma ter raznih novih trgovin, gostinskih lokalov, apartmajev in sob, servisov, obrti, kmečkih turizmov, vinotočev in muzejev – zbirk (Šviglin, 2009).

Širitev in uveljavitev čezmejnega sodelovanja v 5. fazi razvoja, ki traja od leta 2001 dalje.

To obdobje pomeni nove izzive in priložnosti na poslovnih, zaposlitvenih, razvojnih in prostorskih projektih, tako za Terme Olimia kot celotno obmejno pokrajino, še posebej pa po času Slovenije v EU. V Termah Olimia je bil leta 2001 zgrajen nov, atraktiven vodni park Aqualuna, ki skupaj s širitvijo in prenovo centra dobrega počutja Termalija v letu 2004 pomeni širitev in dvig nivoja ter obsega kopaliških, savna, sprostitveno-negovalnih ter terapevtskih, gostinskih in animacijskih storitev. Prelomno v poslovnem razvoju term je bilo leto 2003 za ustanovitvijo hčerinskega podjetja na Hrvaškem ter nakupom Term Tuhelj. Te so v nekajletnem investicijskem

ciklu dosegle status enih najboljših term na Hrvaškem. Razvoj Term Olimia se je uspešno nadaljeval z izgradnjo novega wellness hotela Sotelia leta 2006 ter izgradnjo novega Wellness centra Orhidelia in garažne hiše v letu 2009, obnova in dograditev hotela Breza. Mejnika v turističnem okolju sta ustanovitev in začetek delovanja Lokalne turistične organizacije Podčetrtek kot g.i.z. (gospodarsko-interesno združenje), ki temelji na javno-zasebnem in društvenem partnerstvu v letu 2002 ter pravno formiranje iz začetek delovanja meddržavne obmejne turistične cone dveh občin Podčetrtek (R Slovenija) in Zagorka sela (R Hrvaška) v letu 2005. Temu sledi tudi razvoj podjetništva in ponudbe na področju pivovarstva, zeliščarstva, proizvodnje in prodaje čokolade, reje jelenov in gobarstva, vinarstva, wellnessa, animacije ter izletništva. Vse navedeno dopolnjuje turistične infrastruktura, ki vključuje geološko učno pot, Emino romarsko pot, športno – rekreativne površine in kolesarsko stezo Olimje (Šviglin, 2009).

Leta 2009 je bila zgrajena moderna večnamenska dvorana. S svojo izgradnjo in kasnejšo celovito ponudbo različnih športno-rekreativnih in spremljajočih površin je močno dopolnila in zaokrožila trend intenzivnega turističnega razvoja in ponudbe. Med leti 2011 in 2013 je bila dograjena atraktivnejša ponudba Aqualune, ki je bogatejša za Aqua Safari, Aqua Jungle 2 in King Kobro.

Z vidika športne rekreacije je zelo velikega pomena tudi izgradnja 14 km odseka kolesarske steze med Podčetrtkom in Rogaško Slatino v letu 2015, ki je plod dobrega sodelovanja med občinama. V istem letu so bili odprti novi prostori sodobno urejenega TIC so v centru Podčetrтка, ki nadomestili staro turistično recepcijo.

V Termah Olimia pa bodo nadaljnje investicije do leta 2018 namenjene posodobitvi in prenovi Wellness hotela Sotelia in bazenskega kompleksa Termalia.

Struktura gostov za leto 2015 v Termah Olimia

Individualni gosti	55 %
Agencijski gosti	18 %
Organizirane skupine	12 %
Zdravstvo	8 %
Športne skupine	5 %
MICE	2 %

Preglednica 1: Struktura gostov v TO (Terme Olimia, 2016).

Struktura gostov je po številu ustvarjenih nočitev v letu 2015 za vse komercialne nastanitvene objekte: hotel Breza, hotel Sotelia, komercialni apartmaji v Aparthotelu

Rosa in apartmajskem naselju Lipa ter hiške v kampu Natura. Največ je individualnih gostov 55 %, z 18 % jim sledijo agencijski gostje ter z 12 % organizirane skupine, športni turizem pa je prišel že na 5 % in pričakujejo še povišanje.

Slika 5: Pogled iz zraka na Podčetrtek z okolico (Vir: Terme Olimia, d.d.).

1.3. GOSPODARSKE ZNAČILNOSTI

1.3.1. Demografske značilnosti

1.3.1.1. Število prebivalcev

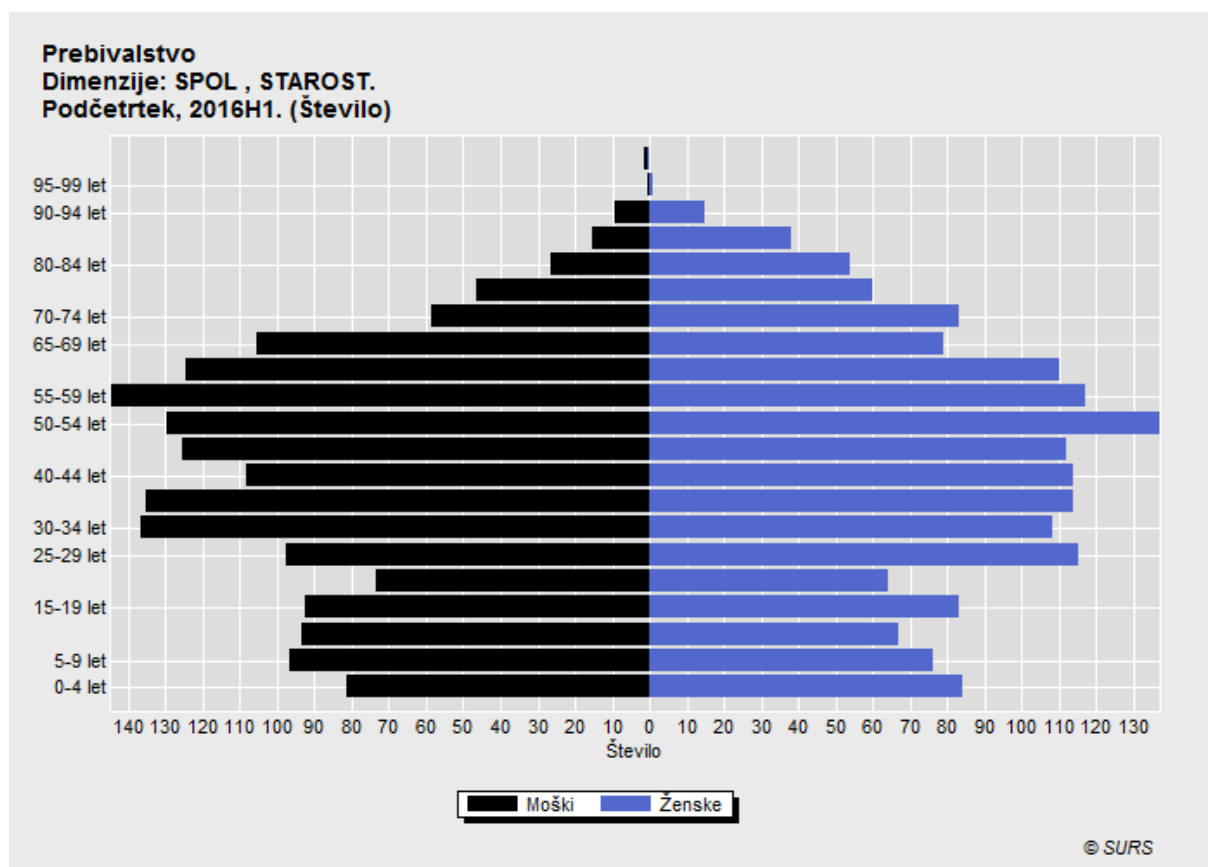
Število prebivalcev v občini Podčetrtek je od leta 2002, ko je bilo zabeleženih najmanj prebivalcev – 3224, pa do danes nekoliko naraslo in v zadnjih letih samo niha. Gobec (2009) navaja, da vse od leta 1869, od kar lahko sledimo popisu gibanja prebivalstva, število prebivalstva upada. Število prebivalcev se je od leta 1869, ko je v občini bilo zabeleženih 5815 prebivalcev, pa do leta 2007 zmanjšalo za nekaj več kot 42 %. Povprečna starost na območju občine Podčetrtek trenutno znaša 42,7 let in je povsem enaka slovenskemu povprečju.

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Št. preb. v občini Podčetrtek	3336	3337	3276	3312	3325	3327	3322	3318	3318	3325

Preglednica 2: Število prebivalcev občini Podčetrtek v letih 2007–2016 (SURs, 2016).

1.3.1.2. Struktura prebivalcev

Pri strukturi prebivalcev se bomo osredotočili na dva kazalca: na sestavo prebivalstva po spolu in starostno sestavo.

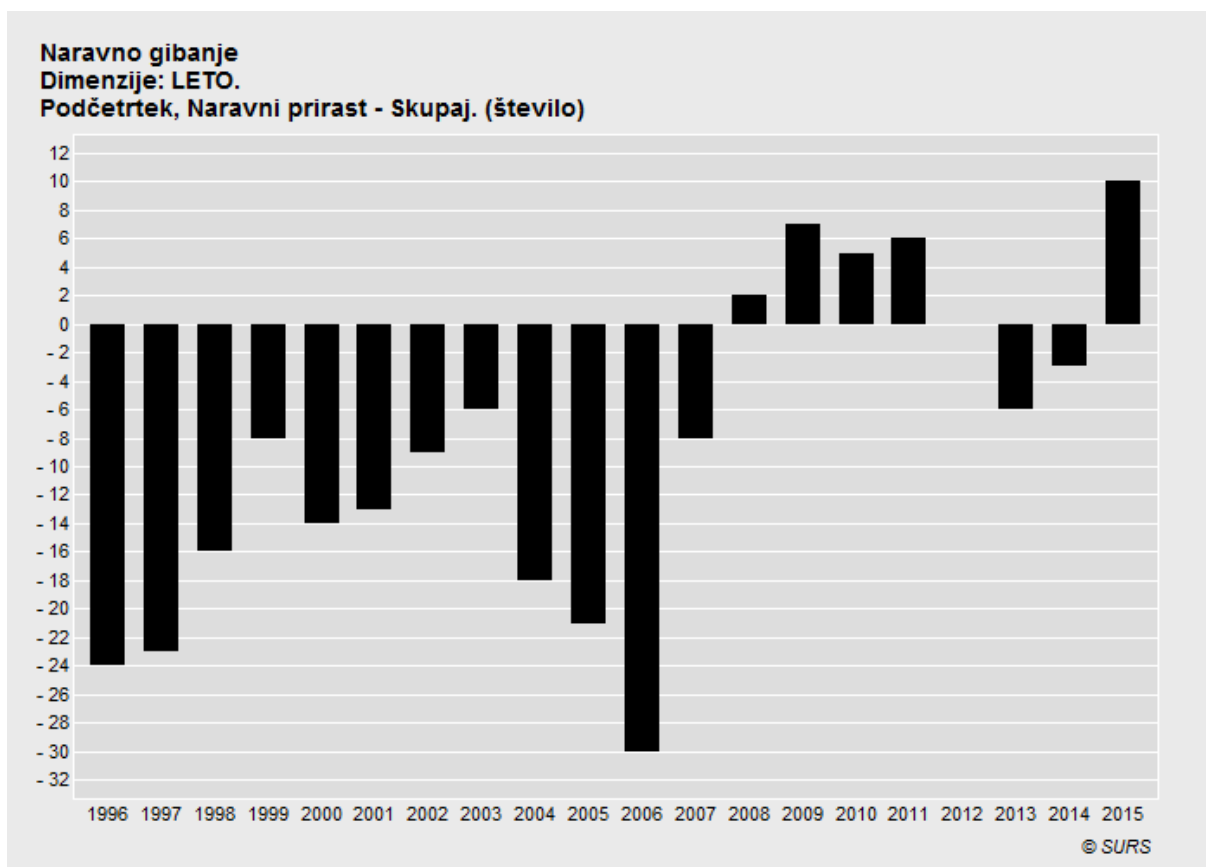
Slika 6: Struktura prebivalstva glede na starost in spol v občini Podčetrtek (Vir: SURS, 2016).

Piramida je najširša v srednjem delu, kar pomeni, da prevladuje prebivalstvo srednjih let, vedno več pa je tudi starejših oseb. Taka oblika piramide je tipična za Slovenijo, saj se prebivalstvo stara.

Indeks staranja je v polletnem obdobju za leto 2016 občini Podčetrtek 118,7 in je v primerjavi s Slovenskim nižji, saj ta znaša 124,1. Indeks staranja 118,7 pomeni, da na 100 prebivalcev, starih manj kot 15 let, živi 118,7 oseb, starih 65 let in več. V občini Podčetrtek poteka proces staranja prebivalstva nekoliko počasneje v primerjavi s Slovenskim povprečjem, kar je za občino dobro, saj bo imela malo več časa za temeljite družbene spremembe na področju socialnega varstva, stanovanj in zaposlovanja.

1.3.1.3. Naravni prirastek prebivalstva

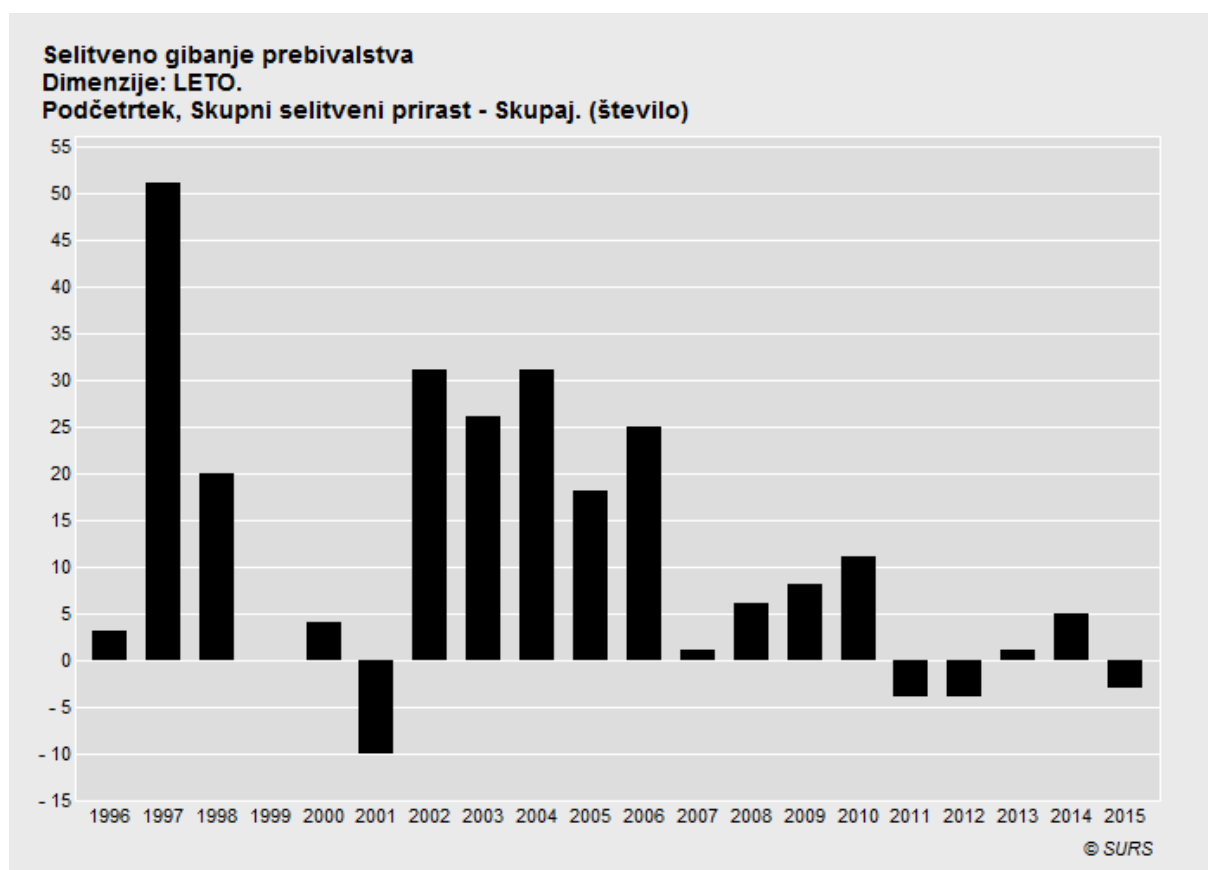
Naravni prirastek je razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na določenem kraju v koledarskem letu. V spodnjem grafu lahko vidimo gibanje naravnega prirastka med leti 1996 in 2015, ki je od leta 2008 dalje pozitiven, razen v letih 2013 in 2014, ko je zopet bil negativen.

Slika 7: Naravni prirast v občini Podčetrtek od leta 1996 do 2015 (Vir: SURS, 2016).

1.3.1.4. Migracijski prirastek

Migracijski prirastek nam pove, kako je na to število prebivalcev vplivalo selitveno gibanje prebivalstva. Torej gre za razliko med tistimi, ki so se na izbrano območje priselili od drugod, in tistimi, ki so se izselili iz izbranega območja. V spodnjem grafu vidimo nihanja v selitvi prebivalstva, ki pa se v zadnjih devetih letih giblje največ do razpona 11 prebivalcev v pozitiven prirast in 4 v negativen prirast.

Slika 8: Selitveno gibanje prebivalstva v občini Podčetrtek od leta 1996 do 2015
 (Vir: SURS, 2016).

1.3.1.5. Zaposleno prebivalstvo in brezposelnost

V občini Podčetrtek je bilo leta 2015 1364 zaposlenih oseb, brezposelnih pa 192, in sicer je registrirana stopnja brezposelnosti bila 12,3 % in je bila popolnoma enaka v primerjavi s celotno Slovenijo.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Delovno aktivno prebivalstvo	1346	1380	1352	1369	1387	1364
Registrirano brezposelne osebe	177	184	186	193	175	192

Preglednica 3: Delovno aktivno prebivalstvo in registrirano brezposelne osebe v občini Podčetrtek (Vir: SURS, 2016).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SLOVENIJA	10,7	11,8	12	13,1	13,1	12,3
Podčetrtek	11,6	11,8	12,1	12,4	11,2	12,3

Preglednica 4: Registrirana stopnja brezposelnosti (Vir: SURS, 2016).

1.3.2. Razvitost regije

Občina Podčetrtek spada v Savinjsko regijo, ki je leta 2014 ustvarila skoraj 12 % nacionalnega BDP. Regija se ponaša s sedmimi naravnimi termalnimi zdravilišči: Terme Olimia, Terme Laško, Terme Topolšica, Terme Dobrna, Terme Zreče, Rimske terme in Zdravilišče Rogaška Slatina. Ne smemo pozabiti omeniti še večjih turističnih središč: Rogla poletno-smučarski center, RTC Golte in RTC Celjska koča. Od tega je bilo skoraj 46 % regionalne bruto dodane vrednosti ustvarjene v industriji (SURS, 2016), kar pa ne velja za našo obravnavano občino.

Podeželski značaj Obsotelja in Kozjanskega je dediščina preteklosti, ko je bila kmetijska dejavnost osnovna gospodarska dejavnost območja. Za to območje je značilno, da je turistično zanimivo, ampak je ponudba skoncentrirana v večjih turističnih centrih, potencial podeželja pa ostaja v veliki meri neizkoriščen, kljub temu da ima bogato kulturno in naravno dediščino (RA Sotla, 2016).

1.3.3. Razvitost občine

Območje občine Podčetrtek je obmejno območje, ki je bogato s kulturno in naravno dediščino. Po kazalnikih, ki določajo stopnjo razvitosti občine, sodi občina Podčetrtek še vedno med manj razvite občine s koeficientom 0,90, ki se je v zadnjih letih malenkostno dvignil (MFRS, 2016).

Danes je Podčetrtek izrazito turistična občina, ki je nosilna gospodarska panoga, pomembna pa sta tudi kmetijstvo in storitvena obrt, ki sta tudi povezana s turizmom. Poleg glavnega nosilca turistične dejavnosti v občini, Term Olimia, je tukaj še veliko drugih manjših ponudnikov turističnih storitev in produktov.

Pred razvojem turistične dejavnosti je bilo v občini kmetijstvo osnovna gospodarska dejavnost, saj zaradi oddaljenosti od bližnjih gospodarskih središč in slabe prometne povezave razvoj industrije praktično ni bil mogoč. Prav tako so zaradi razgibanega reliefa naravni pogoji za razvoj kmetijstva dokaj neugodni. Poljedelstvo, živinoreja in vinogradništvo so klasične oblike kmetijstva na območju. Poleg trajnih nasadov vinogradov se v kraj vračajo tudi sadovnjaki, predvsem na račun dejavnosti Kozjanskega parka s projektom Kozjansko jabolko, katere bistveni razpoznavni element so visokodebelni travniški sadovnjaki s starimi sortami jablan.

Nekatere kmetije se danes aktivno vključujejo v turistično ponudbo na različne načine: s prodajo pridelkov in izdelkov na tržnici na trgu vasi Lipa, nekateri so celo s sezonsko zelenjavo in vinom dobavitelji term, odpirajo vinotoče in zbirke starega kmečkega orodja. Primer zelo dobre prakse sta domačiji Ježovnik, ki se je odločil za farmo jelenov, in domačija Amon, ki je svojo ponudbo nadgradila z golf igriščem.

Glede na to, da kmetijstvo predstavlja pomemben moment v vzdrževanju in videzu kulturne krajine, bi si morali z različnimi vzpodbudami prizadevati za ohranjanje kmetijskih površin, predvsem z vidika trajnostnega razvoja (Gobec, 2009). Leta 2015 je bila ustanovljena LAS Obsotelje in Kozjansko, ki bo v obdobju 2014–2020 v okviru Programa razvoja podeželja izvajala 13 ukrepov in bo tako skrbela za razvoj podeželja (RA Sotla, 2016).

V občini Podčetrtek ni večjih industrijskih obratov, kar je danes z vidika turizma celo prednost, v okolju tako ni večjih onesnaževalcev. Gobčeva (2009) ugotavlja, da je zadnja desetletja, posebej po osamosvojitvi, ko se je povečala podjetniška ponudba, naraslo število obrtnikov in samostojnih podjetnikov, katerih dejavnost je zelo pomembna za turizem ali je z njim povezana (gostinski obrati, cvetličarne, trgovine s spominki, kozmetični in frizerki saloni ...).

Nosilec razvoja in ponudbe turizma v lokalnem okolju Podčetrčka so zagotovo Terme Olimia, d.d., Podčetrtek, ene vodilnih term v Sloveniji. Poslovna vizija je biti najboljši ponudnik dobrega počutja. To vizijo pa uresničuje s pestrostjo in kakovostjo ponudbe ter izvajanja svojih storitev, kakor tudi z večletnim in tesnim sodelovanjem s celotnim turističnim okoljem, predvsem na oblikovanju in izvajanju integrirane turistične ponudbe in tržne prepoznavnosti (Šviglin, 2009).

2. PROBLEM IN CILJI

Konkurenca na turističnem trgu je zelo velika, turizem pa je živ organizem, ki se nenehno spreminja. Ponudniki turističnih storitev morajo nenehno spremljati in prilagajati ponudbe in storitve spreminjajočemu se povpraševanju.

Športni turizem je mlado področje, ki je še v razvoju in v Sloveniji še ni dosegel vrhunca. Problem naše diplomske naloge je v občini Podčetrtek smiselno zaokrožiti celovito ponudbo športnih programov, ki ne bodo samo bogatili že uveljavljene turistične ponudbe, ampak bodo kot samostojen produkt privabili nove, športnih aktivnosti željne turiste, rednim gostom pa omogočil nova atraktivna doživetja, ki jih bodo prepričala k ponovnemu vračanju na to destinacijo. Predvidevamo, da se bo pokazala potreba po kompleksnejši ponudbi športnih programov, ki bo temeljila na sodelovanju turističnih ponudnikov in športnih organizacij na lokalni ravni, ki bodo prilagodili športno ponudbo za potrebe turistov.

Cilj diplomskega dela je izoblikovati izhodišča za razvoj športnega turizma v občini Podčetrtek. Glavni cilj bomo skušali doseči z naslednjimi delnimi cilji:

- predstaviti naravnogeografske značilnosti občine Podčetrtek kot dejavnik razvoja športnega turizma ali njegovo oviranje,
- analizirati športnoturistično infrastrukturo in trenutno ponudbo športnih aktivnosti v občini Podčetrtek in bližnji okolici,
- predstaviti organiziranost športa in izvajalce športnih programov v občini Podčetrtek in bližnji okolici ter ugotoviti možnosti povezave s turističnimi ponudniki,
- priprava predloga nadaljnjega razvoja športnega turizma v občini Podčetrtek.

3. METODE DELA

Diplomsko delo je monografskega tipa. Z deskriptivnim pristopom smo z uporabo tuje in domače literature zbrali znana dejstva o športnem turizmu. Podatke smo pridobili iz arhiva občine Podčetrtek, turističnih ponudnikov in športnih organizacij. Poleg tega smo določene informacije pridobili na osnovi intervjujev s posamezniki, ki so predstavniki različnih organizacij in družb ali delujejo na področju ponudbe športnih programov.

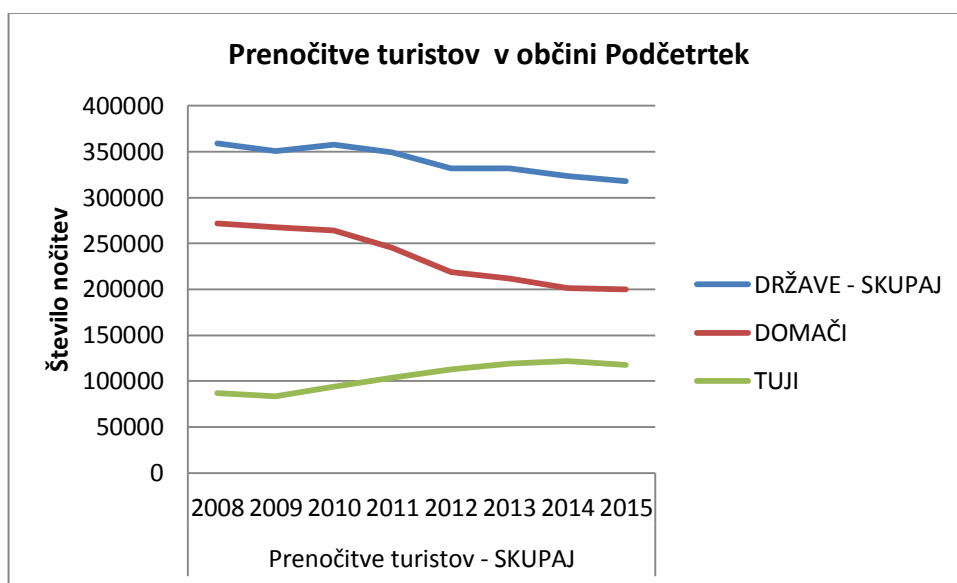
4. RAZPRAVA

4.1. TURIZEM V OBČINI PODČETRTEK

4.1.1. Prenoitvene kapacitete in turistični podatki za občino Podčetrtek

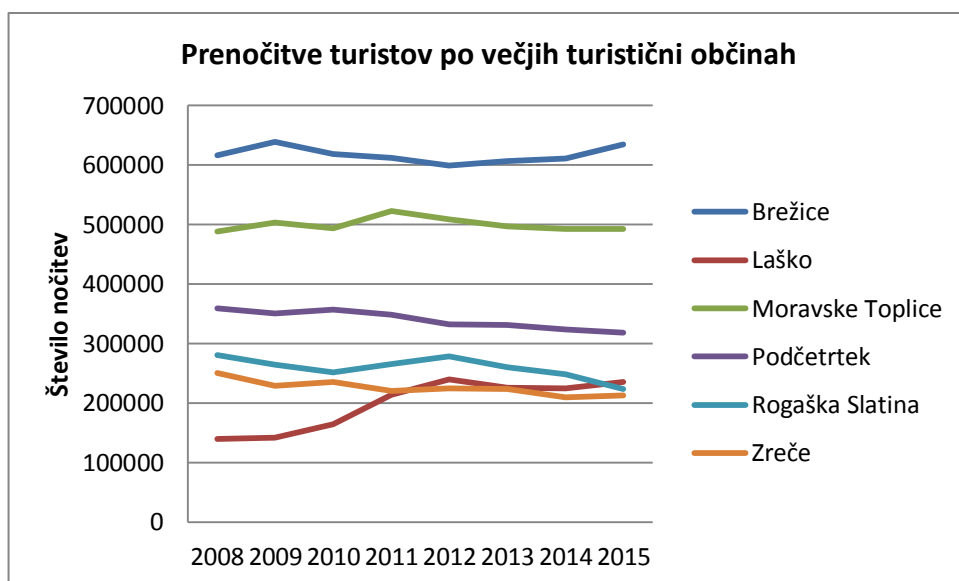
Po podatkih SURS je bilo leta 2015 na območju občine Podčetrtek v različnih objektih za bivanje turistov 742 sob z 2212 stalnih ležišč. Osnovni turistični objekti z nastanitvenimi zmogljivostmi za bivanje so hoteli, apartmaji in turistične kmetije. Dopolnilnih namestitvenih objektov je razmeroma malo, najpomembnejši in največji je kamp Natura v termah Olimia s 360 ležišči.

Število nočitev domačih in tujih gostov se je po podatkih SURS (2016) višalo vse do leta 2008 in v tem letu doseglo vrhunec s 359.399 prenočitvami, nato pa je začelo, kot vidimo na spodnji tabeli, njihovo skupno število padati. To pa ne velja za tujce, saj se število njihovih nočitev še naprej povečuje. V prvem polletju 2016 je zopet po 7 letih zabeležen pozitiven trend nočitev tako domačih kot tujih gostov.

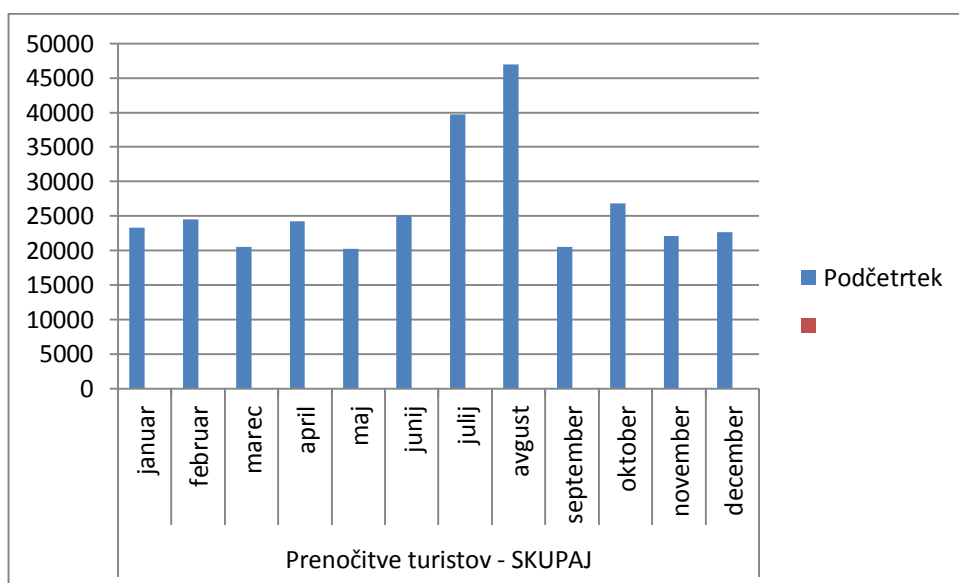
Slika 9: Prenočitve turistov v občini Podčetrtek (Vir: SURS, 2016).

Če primerjamo bližnje turistične občine z zdraviliškim turizmom, gibanje števila nočitev povsod niha. Najbolj pozitiven trend je zaznati v občini Laško, kjer se je kljub gospodarski krizi število nočitev domačih in tujih gostov poviševalo.

Slika 10: Prenočitve turistov po večjih turističnih občinah (Vir: SURS, 2016).

Če gledamo prenočitve turistov po mesecih, je statistično gledano največ nočitev v mesecu juliju z vrhuncem v avgustu, ko se najbolj poveča število italijanskih gostov. Statistično opazne razlike so vidne po mesecih, saj je v času šolskih počitnic zaznati povečano število nočitev.

Slika 11: Prenočitve turistov po mesecih (Vir: SURS, 2016).

4.2. ŠPORTNI TURIZEM V OBČINI PODČETRTEK

4.2.1. Športna infrastruktura

Športna infrastruktura zagotavlja osnovo za razvoj športa in športnega udejstvovanja ter pomembno vpliva na razvoj turističnega gospodarstva. Športni

objekti so za športno dejavnost opremljeni in urejeni prostori ali površine, ki jih sestavljajo vadbeni, spremljajoči in javni prostori. Pokrit športni objekt je običajno omejen na stavbo, v kateri so vadbeni in drugi prostori (npr. športna dvorana, bazen). Odprt športni objekt je skupina povezanih športnih površin (npr. športni park z več zunanjimi igrišči) (Jurak idr., 2012). Po podatkih občine Podčetrtek ima občina naslednje športne objekte:

Športni objekti in površine OŠ Podčetrtek

športni objekt	lastnik/upravitelj	športne površine
OŠ Podčetrtek	Občina Podčetrtek/OŠ Podčetrtek	večnamenska dvorana
		zunanje asfaltno igrišče
		atletski stadion - tartan (376 m)
		nogometno igrišče (58x98 m)
POŠ Pristava	Občina Podčetrtek/POŠ Pristava	večnamenska dvorana
		igrišče za odbojko na mivki
		tenis igrišče
		nogometno igrišče na umetni travi

Preglednica 5: Športni objekti OŠ Podčetrtek (Občina Podčetrtek, 2016).

Športni objekti in površine v javni lasti

športni objekt	lastnik/upravitelj	športne površine
Večnamenska dvorana Podčetrtek	Občina Podčetrtek/Turizem Podčetrtek	rokometno igrišče
		igrišče za dvoranski nogomet
		košarkarsko igrišče
		odbojkarsko igrišče
		plezalna stena (višina 9 m)
		borilni športi (tatami za kimboks in judo 400 m ²)
		tenis igrišče
		badminton igrišče
		skvoš igrišče
Športni park Imeno	Občina Podčetrtek/ ŠD Imeno	fitnes
		nogometno igrišče na umetni travi
		2 tenis igrišči
Pohodniške poti	Planinsko društvo in TP	igrišče za košarko in odbojko
		več kot 100 km
Kolesarske poti	Občina Podčetrtek/Občina Podčetrtek	35 km urejenih kolesarskih poti

Preglednica 6: Športni objekti Občine Podčetrtek v javni lasti (Občina Podčetrtek, 2016).

Športni objekti in površine v zasebni lasti

športni objekt	lastnik/upravitelj	športne površine
Objekti in površine Term Olimia	Terme Olimia/Terme Olimia	Wellness Orhidelia – notranji in zunanji bazeni
		Wellness center Termelia – notranji in zunanji bazeni (2000 m ²)
		bazen v hotelu Breza - notranji
		Aqualuna – zunanji bazeni (3000 m ²)
		igrišče za odbojko na mivki - Aqualuna
	Terme Olimia/Terme Olimia	fitnes
Športni park Gaj	Terme Olimia /Terme Olimia	4 peščena tenis igrišča
		asfaltirano igrišče za ulično košarko
		igrišče za odbojko na mivki
Trim steza	Terme Olimia /Terme Olimia	12 postaj
A - golf	Amon d.o.o./Amon d.o.o.	9 lukenj
Domačija Haler Olimje	Gostinstvo Haler Veronika Hohnjec, s.p.	asfaltirano igrišče

Preglednica 7: Športni objekti v občini Podčetrtek v zasebni lasti (Občina Podčetrtek, 2016).

4.2.2. Ponudniki športno turističnih storitev

Glavni ponudnik športno turističnih storitev v občini Podčetrtek so Terme Olimia, za posredovanje informacij in upravljanje z Večnamensko športno dvorano je odgovoren Turizem Podčetrtek, Amon d.o.o. pa je lastnik golf igrišča v Olimju. V občini deluje 11 športnih društev, ki pa v športno turistično ponudbo skorajda niso vključena. Področje športa v Termah Olimia pokriva animacija, ki je zadolžena za kulturno, športno in zabavno izvedbo vsebin, na področju preventivne vadbe pa se v zadnjih letih vse več vključuje tudi Center zdravja. V animaciji je zaposlenih 5 animatorjev, v času šolskih in poletnih počitnic pa se število animatorjev (študentov) poveča tudi do 12. Podjetje dodatne animatorje ali najema iz specializiranih podjetij ali jih pred sezono pošlje na usposabljanje. Problem predstavlja znanje tujih jezikov, saj je za delo v animaciji ključnega pomena. Najmočnejši so na področju sproščanja telesa in duha, za kar imajo tudi pridobljene ustrezne licence. Za športne vsebine, kot so vodna aerobika, vodna vadba za starejše in nordijska hoja, imajo ustrezne licence, preventivno vadbo za hrbtenico pa izvajajo fizioterapevti.

1. Terme Olimia

Na spletni strani Term Olimia se na športnem področju predstavijo z besedami: »Idealna destinacija za šport in rekreacijo v naravnem okolju. Terme Olimia, dvorana Podčetrtek in ostala športna infrastruktura nudijo izvrstno izhodišče za kondicijske priprave športnikov kot tudi igrišča za rekreativce«. Prav Terme Olimia so glavni ponudnik športnoturističnih vsebin v občini, ki poleg ostale ponudbe pod

naslovom Aktivnosti in doživetja predstavijo možnosti za aktivno preživljanje prostega časa v termah in bližnji okolici.

a) Priprave športnikov in športna tekmovanja

Izgradnja Večnamenske športne dvorane v Podčetrtku je pomemben mejnik pri razvoju segmenta turizma – športni turizem, ki vključuje priprave vrhunskih športnikov in organizacijo tekmovanj. Ene izmed prvih priprav leta 2009, ki so potekale v dvorani v Termah Olimia, so bile priprave moške rokometne reprezentance Slovenije na januarsko evropsko prvenstvo v Avstriji. Prav rokomet pa je bil ključen za prepoznavnost Term Olimia kot destinacije z dobrimi pogoji za športni turizem, ki nudi ustrezne pogoje posameznim športnim ekipam tako za kondicijske priprave kot izvedbo športnih prireditev. Po besedah Matevža Levsteka, ki pokriva prodajo področja športnega turizma v Termah Olimia, je šele zaključni turnir v Rokometnem Pokalu Slovenije marca 2012 povzročil razcvet športnega turizma.

Ocena športnega dela turizma je, da je v letih od 2010 do konca 2015 prispeval direktno in posredno približno 3,2 % prihodkov celotne družbe.

V športni dvorani v začetku ni bilo fitnes studia, se je pa s prihodi različnih športnih ekip na priprave pokazala potreba po njem, zato so ga uredili leta 2013 in tako zaokrožili celovito ponudbo, ki športnikom nudi vse na istem mestu. V Termah Olimia so imele priprave številne domače in tuje ekipe:

- RK Pivovarna Laško,
- RK Maribor Branik,
- Tremblay-en-France handball sasp,
- RK Cimos Koper,
- ŽRK Celjske Mesnine,
- Pays d'aix Universite club Handball,
- KK Maribor NKBM,
- KK Zabok, Hrvaška,
- KK Azzura, Trst, Italija,
- Judo klub Z'dežele sankaku,
- EDF – European Dart Federation.

Tuje reprezentance, s katerimi so sodelovali, pa so naslednje:

- Košarkarska reprezentanca Gruzije,
- Grška košarkarska reprezentanca,
- Rokometna reprezentanca Kuvajt,
- Rokometna reprezentanca Katar,
- Makedonska rokometna reprezentanca,
- Ženska rokometna reprezentanca Velike Britanije.

Sodelujejo pa tudi z več slovenskimi športnimi zvezami:

- Košarkarska zveza Slovenije,
- Rokometna zveza Slovenije,
- Nogometna zveza Slovenije,
- Kickboxing zveza Slovenije,
- Judo zveza Slovenije,
- Badminton zveza Slovenije,
- Speedminton zveza Slovenije,
- Squash zveza Slovenije,
- Raketlon zveza Slovenije,
- Karate zveza Slovenije,
- Pikado zveza Slovenije,
- Twirling zveza Slovenije (Brošura Term Olimia, 2016).

b) Športne aktivnosti v okviru animacije

V Termah Olimia se v okviru animacije in Centra zdravja izvaja kar nekaj športnih programov (Tedenski programi animacije 2015–2016, Terme Olimia, 2016).

Vsakodnevno se izvajajo naslednji programi:

- jutranja telovadba (telovadnica Centra zdravja),
- fitnes (Wellness center Termalija),
- vodna telovadba za starejše (2x/dan v bazenu hotela Breza),
- vodna aerobika (2x/dan Wellness center Termalija),
- vodne igre (2x/dan Wellness center Termalija).

Vsebine, ki se odvijajo 1–2x na teden po programu tedenske animacije, pa so naslednje:

- vodeni pohodi/sprehodi (tematski: z dihalnimi vajami, sproščanje v gozdu ...),
- kolesarki izleti po bližnji okolici z izposojjo koles,
- nordijska hoja ,
- vaje za zdravo hrbtenico (Center zdravja: 7 €/vadbo),
- osnove fitnesa z inštruktorjem,
- nordijska hoja

Trend, na katerega dajejo največji poudarek, je ponudba Selfness aktivnosti, ki poleg športnih aktivnosti bazirajo predvsem na duhovnem sproščanju. Aktivnosti potekajo zunaj, v savnah, dvoranah in Centru zdravja:

- energijske vaje (Wellness Orhidelia – počivališče),
- energijske vaje: Pozdrav soncu (zunaj),
- Qi Gong in Tai Chi (zunaj),
- Energetska vadba in globinsko zvočno sproščanje (Center zdravja),

- Tibetanske vaje (Wellness Orhidelia – počivališče),
- Zvočna kopel z gongom (Wellness Orhidelia – počivališče),
- Vadba s tapkanjem (Wellness Orhidelia – počivališče),
- Sproščanje s terapevtom ter predavanje zdravnika o rehabilitaciji v termah,
- Vaje za umiritev in dober spanec (hotel Breza),
- osnove joge, obrazna joga (zunaj),
- energetsko sproščanje v gozdu (zunaj),
- hoja z bosimi nogami (zunaj),
- »ozaveščanje skozi gib«; Vadba po metodi Feldenkreis (Telovadnica Centra zdravlja),
- vadba vitalis s Klavdijo (Aparthotel Rosa).

Predvsem na področju preventive in rehabilitacije hrbtenice ter zdrave prehrane se izvajajo tudi predavanja, ki jih vodijo strokovno izobraženi delavci (fizioterapevti in zdravnik – specialist fizikalne in rehabilitacijske medicine).

V preteklosti so bili organizirani izleti v bližnjo okolico s športno vsebino, ki je okolica Podčetrtna ne more ponuditi:

- spust po reki Savinji s kajakom in veslanje na Šmartinskem jezeru: izlet je bil organiziran petkrat (okoli 5 oseb na izlet), vendar samo na veslanje na Šmartinskem jezeru, spust s kajakom jih ni zanimal. Letos ga niso ponovno organizirali, saj so bili na Šmartinskem jezeru zelo neprilagodljivi glede terminov, prav tako je težava v prijavljanju gostov v zadnjem trenutku.
- izlet na Donačko goro, v Rogatec in spust z Jadralskim padalom: izleti se še vedno izvajajo, vendar se do sedaj še nihče ni odločil za spust z jadralskim padalom. Očitno jih pritegne pohod iz Rogatca na Donačko goro.
- plesni večeri – tečaj plesa: sodelovali so s Plesno šolo Salsero, ki so poleg zunanjih gostov (domačinov) povabili tudi hotelske goste (zanimanja ni bilo veliko).
- Mini zumba in zumba: uspešna je bila le zumba za otroke, ki so jo izvajali namesto mini disca. Na zumbo za odrasle pa so večino hodili le domačini, hotelski gostje so bili v manjšini. Še vedno pa se izvaja zumba v vodi – kot popestritev vodne aerobike in je zelo obiskana.

c) Plavalni tečaji

V Termah Olimia plavalne tečaje izvajajo zunanji izvajalci, le kadar imajo povpraševanje po individualnem učenju plavanja, potrebo po učitelju plavanja pokrijejo z zaposlenim (ima ustrezno licenco). Žal pa v okolju ni nekega zanimanja za plavalne tečaje, tako da ne poteka nobena šola plavanja skozi celo leto, ampak se organizirajo le posamezni tedenski tečaji, ki pa jih tudi ni veliko.

Razlog za nezainteresiranost za izvedbo plavalnih tečajev znotraj družbe je preveč dela – birokracije (stroga zakonodaja, normativi) in predraga delovna sila, ki jo je tudi težko najti za nekaj ur tedensko. Vsekakor pa jih zanima povezava z zunanjimi izvajalci, ki bi bili pripravljeni pokriti to področje. Prav tako bi jim omogočili oglaševanje in bi ponudbo posredovali tudi njihovim gostom.

d) Športni tabori in šole v naravi

Že kar nekaj let zapored v Termah Olimia svoj športni tabor organizira Matej Berk. Predšolskim otrokom, pa tudi njihovim starejšim bratcem in sesticam, ki skozi leto obiskujejo športne vadbe Svizec, ponudi 5 dnevni športni program z bivanjem. Športni program je prilagojen starosti otrok, vsebine prilagajajo vremenu in so naslednje: plavanje, rolanje, tenis, pohod, nočni pohod in zabavna animacija.

V šolo v naravi svoje učence pripelje le OŠ Divača, saj sta občini Podčetrtek in Divača pobrateni. Razlog, da šol v naravi v Termah Olimia ni več, je v visoki ceni aranžmajev. Pri prodajni politiki se držijo pravila, da ne spuščajo cen pod določen odstotek ne glede na to, ali gre za otroke ali odrasle. Zato njihove ponudbe tudi ni pri spletnih prodajah s kuponi (Kuponko, 1nadan idr.) in tudi kriznega obdobja niso reševali s tako imenovano »razprodajo«. Ravno pri šolah v naravi pa je cena tista, ki je ključnega pomena pri izbiri ponudnika.

e) Športno aktivni oddih za podjetja

Vrsto let so v Termah Olimia na aktivni oddih pošiljale svoje zaposlene Slovenske Železnice, a so zaradi pomanjkanja denarja oddih ukinili. Po besedah zastopnice za slovenski trg se mnogi še vedno vračajo kot samoplačniki zaradi zadovoljstva s storitvami.

Na aktivni enotedenski oddih še vedno prihajajo zaposleni Premogovnika Velenje (4 skupine letno) in Telekom Slovenije (1 skupina letno). Njihova obravnava je celostna, saj začnejo po testih s posvetom pri zdravniku, ki določi terapevtsko obravnavo (2 terapiji na dan), prav tako so dopoldan vključeni v aktivno vodeno vadbo, v popoldanskem času pa jih čakajo druge športne aktivnosti. Tedenski oddih zaključijo z izletom in večerjo v bližnjo okolico.

2. Turizem Podčetrtek

Turizem Podčetrtek ponuja obiskovalcem informacije o nastanitvi, naravnih in kulturnih znamenitostih, ogledih in izletih, kulturnih, športnih in zabavnih prireditvah. Žal pa spletna stran Turizma Podčetrtek ponuja zelo malo informacij o kakšnih koli športnih vsebinah, prav tako ti v samem centru ponudijo zelo skope informacije. Na voljo je zemljevid s kolesarskimi potmi in starejši zemljevid pohodniških tur. Turizem Podčetrtek skrbi za koordinacijo in razpored v športnih dvoranah (Večnamenska športna dvorana Podčetrtek, šolski športni dvorani v Pristavi in Podčetrtku).

3. A – golf, Amon d.o.o.

Golf igrišče leži v kraju Olimje, sredi neokrnjene narave in ima 9 igralnih polj med peščenimi in vodnimi ovirami. Na golf igrišču v Olimju omogočajo opravljanje golf izpita, izpopolnjevanje igre pod vodstvom dveh usposobljenih učiteljev. Prav tako omogočajo demonstracije golfa za večje in manjše skupine, ki bi želeli poskusiti golf. Poleg golf igrišča domačija Amon nudi še namestitvene kapacitete, gostinsko ponudbo, ekološki sadovnjak s 100 drevesi ter vinarstvo (Amon, 2016).

5. IZHODIŠČA NADALJNJEGA RAZVOJA ŠPORTNEGA TURIZMA V OBČINI PODČETRTEK

Občina Podčetrtek je specifična občina, v kateri prevladuje najmočnejša gospodarska panoga turizem. Njegov razvoj se je začel pred 50 leti v mesecu septembru s postavitvijo prvega lesenega bazena, danes pa je občina prepoznavna turistična destinacija. Če pa želi dosežati cilje strategije trajnostnega razvoja, mora svojo turistično ponudbo še naprej razvijati in vanjo v še večji meri kot doslej vključevati tudi športne vsebine in jih ustrezno promovirati. Z dobro organizacijsko in vsebinsko ponudbo športnih programov, ki bodo strateško načrtovani na podlagi posamezne ciljne skupine turistov in bodo hkrati tudi informacijsko ustrezno podprti, bo začel rasti delež turistov, katerih glavni razlog za obisk občine Podčetrtek bo športna aktivnost.

Za športno aktivne turiste je značilno, da svoj oddih zelo natančno načrtujejo že vnaprej. Zato je zelo pomembna atraktivna, dobro predstavljena športna ponudba, ki pritegne čim več turistov. Športno turističnih programov je v občini Podčetrtek kar nekaj, največ jih ponujajo Terme Olimia, saj tudi ustvarijo največ nočitev. Ne smemo pa zanemariti manjših okoliških ponudnikov, ki prav tako pomembno prispevajo k prepoznavnosti kraja. Potencial podeželja z neokrnjeno naravo ter kulturno dediščino nam ponuja odgovor na dlani, da je potrebno vlagati v razvoj trajnostnega zelenega turizma, da bo mednarodna strokovna in širša skupnost destinacijo prepoznala kot odlično, zeleno, aktivno in zdravo, s katero je veselje poslovati in jo obiskovati.

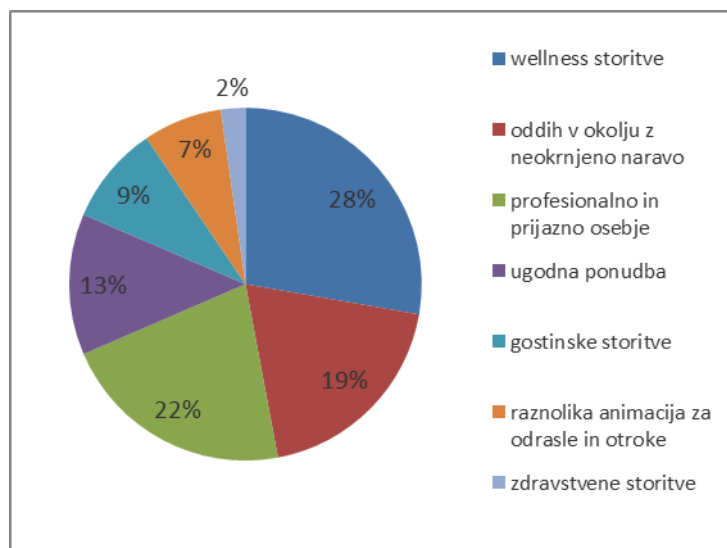
Zanimiva in pestra športna ponudba pa dolgoročno ne bo prinesla zelenih rezultatov, v kolikor je ne bo izvajal strokovno kompetenten kader. Tu pa vidimo sodelovanje turističnih ponudnikov z lokalnimi športnimi društvi, katerih člani imajo ustrezne licence. Vsekakor pa bi bilo smiselno razmišljati o zaposlitvi športnih delavcev. Občina Podčetrtek je znana po sodelovanju malih in velikih turističnih ponudnikov. To svoje sodelovanje pa bi morali prenesti tudi na športno področje, kjer bi z vključitvijo lokalnih športnih društev in klubov, zasebnih ponudnikov, gospodarskih družb ter seveda javnega sektorja stremeli k skupni viziji razvoja športnega turizma.

V Termah Olimia že vrsto let spremljajo navade, potrebe in odzive gostov. Na voljo so jim kratki spletni vprašalniki, ki se obravnavajo po ISO² standardih. Četrto vprašanje se glasi: označite razloge za obisk Term Olimia. Možni odgovori so (Terme Olimia, 2016):

² ISO – International Organization for Standardization

- wellness storitve,
- oddih v okolju z neokrnjeno naravo,
- profesionalno in prijazno osebje,
- ugodna ponudba,
- gostinske storitve,
- raznolika animacija za otroke in odrasle,
- zdravstvene storitve.

Glede na analizo spletnih vprašalnikov v obdobju od 1. 1. 2015 do 28. 2. 2016 so poglobitni trije razlogi za obisk Term Olimia (Terme Olimia, 2016): wellness storitve sledi prijazno in profesionalno osebje, na tretjem mestu pa je oddih v okolju z neokrnjeno naravo. To nam daje jasne indice, da se je potrebno usmeriti v športno ponudbo, ki bo vpeta v neokrnjeno naravo. Da bi izvedeli, ali turisti prihajajo v kraj tudi zaradi športne aktivnosti, bi bilo smiselno dodati med razloge za obisk še športno rekreacijo. Animacija prav tako vodi statistiko udeležbe gostov na njihovih vodenih programih, vendar je veliko takšnih, ki so športno dejavni v lastni režiji.

Slika 12: Glavni razlogi za obisk Term Olimia v obdobju od 1. 1. 2015 do 28. 2. 2016 – analiza spletnih vprašalnikov (Terme Olimia, 2016).

Cilj Term Olimia je postati najboljši ponudnik dobrega počutja med Alpami, Jadrantom in Donavo. Ta cilj pa spremlja usmeritev v trajnostni razvoj, ki bo občino Podčetrtek popeljal do prepoznavne športno-turistične destinacije. Strateški temelj narekuje nadaljnje korake in projekte, ki bodo vezani na določene ciljne skupine turistov, za katere smo pripravili športno-turistične ponudbe.

5.1. NAČINI IZBOLJŠANJA ŠPORTNIH AKTIVNOSTI, VKLJUČENIH V ŠPORTNI TURIZEM V OBČINI PODČETRTEK

5.1.1. Pohodništvo

Ljudje vedno pogosteje zahajajo v naravo s ciljem sprostitve in bega od vsakodnevnega vrveža. Hoja ima številne pozitivne učinke na psihosomatično stanje človeka, poleg tega je dostopna vsem v vseh letnih časih. Hoja je na prvem mestu v izboru športnih aktivnosti med prebivalci Slovenije. Kristan (1993, v Berčič idr., 2011) govori o izletništvu takrat, kadar gre za časovno in daljinsko krajše pešačenje, časovno, daljinsko in zmogljivostno zahtevnejšemu izletu pa pravi pohod.

Ciljna skupina: vse generacije.

Storitev: organizacija tematskih pohodov v sodelovanju z lokalnim planinskim društvom, vodeni izleti v bližnjo okolico na atraktivne pohodne točke in lov na zaklade.

Strateški cilj: v 4 letih povečati število obiskov iz tega naslova za 200 %.

Kazalnik: število gostov, ki bodo prišli s tem namenom.

Ukrepi: projekt najlepših digitaliziranih pohodnih poti v bližnji okolici, geocaching in izposoja GPS naprav ter sodelovanje z lokalnim planinskim društvom.

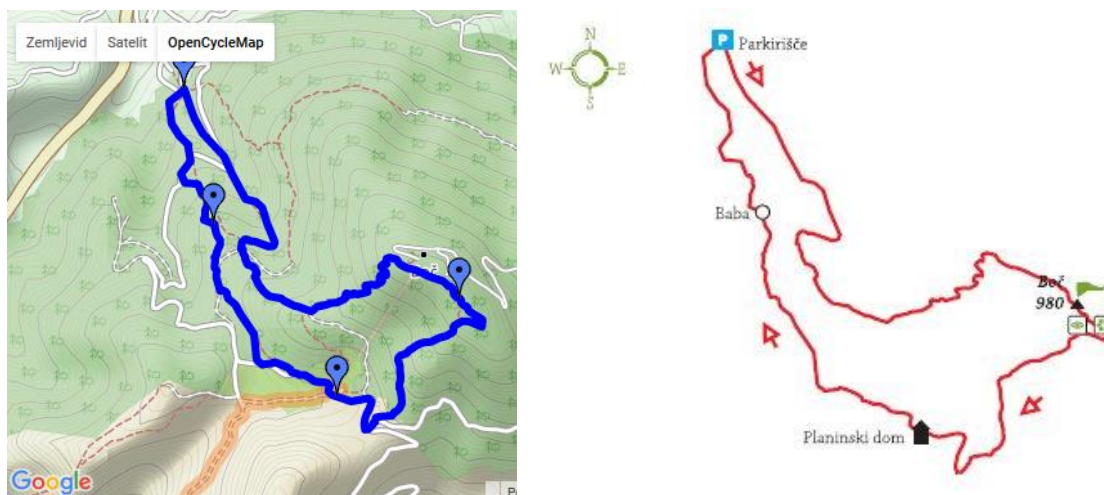
Poti v okolici Podčetrтка niso tehnično zahtevne, prav tako se v večini primerov ne premaguje večje višinske razlike. Na področju pohodništva bi bilo smiselno narediti projekt najlepših pohodnih poti v bližnji okolici, ki bi bile razdeljene tudi po težavnosti, da bi pohodniki lahko izbirali poti glede na svojo telesno pripravljenost. Poti bi bile opisane v zloženki oz. vodniku, ki bi bil opremljen tudi s slikami o zanimivostih in posebnostih, ki so ob progi ali v njeni bližini. Seveda bi bilo poti smiselno tudi digitalizirati, saj je uporaba GPS naprav v porastu, prav tako je zemljevide možno prenesti na pametne telefone. Z uporabo digitaliziranih poti ima pohodnik dostop do podrobnih informacij o samem poteku poti: dolžina, višinska razlika, zahtevni vzponi in spusti, zgodovinskih točkah in zanimivostih, favni in flori. Poleg klasičnih kart – zemljevidov pohodniških poti bi lahko pohodnikom ponudili izposajo GPS naprav, kar bi mogoče pritegnilo še več pohodnikov, prav tako bi jih lahko uporabljali kolesarji.

Kot nova zanimiva vsebina, ki jo že ponujajo nekatera turistično informativna središča, se pojavlja Geocaching – aktivnost, ki združuje raziskovanje, pohodništvo ali tek z novimi tehnologijami. Geocaching je pustolovska aktivnost, primerna za ljudi vseh starosti. Še posebej radi ga imajo otroci, saj je bistvo iskati in najti skriti zaklad. Najprej si izberejo svoj skriti zaklad in se s pomočjo GPS naprave odpravijo na lov za zakladom (Geocaching, 2016).

V bližnji okolici se nahajajo pohodniške poti, ki bi jih bilo smiselno predstaviti in ponuditi v obliki izleta, kot se že izvaja na Donačko goro. Nekaj predlaganih pohodnih poti v okviru izleta bi lahko bile: pohod na Boč (978 m), kjer se nahaja rastišče redke in zaščitene velikonočnice, pohod na Žusem (669 m) na Stolp ljubezni in pohod na Resevno (682 m) z ogledom arheološkega najdišča Rifnik in Ipavčeve hiše v Šentjurju. Kot primer navajamo izlet na Boč: iz kraja Podčetrtek se odpravimo s kombijem ali avtobusom do Zg. Poljčan, od tam naprej pa pohod na Boč. Za tiste, ki so telesno bolje pripravljeni, se lahko odpravijo do vznožja tudi s kolesom in izbirajo med različnimi izhodiščnimi točkami za pohod na Boč ali pa se na vrh odpravijo kar s kolesom. Slika 13 prikazuje digitalizirano pot na Boč (Hiking & Biking Slovenija, 2016).

Slika 13: Prikaz višinskega profila pohodniške poti na Boč (Hiking & Biking Slovenija, 2016).

Slika 14: Zemljevid poti (Hiking & Biking Slovenija, 2016).

Slika 15: Velikonočnica in Boč v ozadju (Tone Toplak, 2016).

5.1.2. Kolesarjenje

Kolesarjenje ima potencial postati eden ključnih produktov zelene sheme in s tem Slovenije kot destinacije, ki temelji na trajnostnem razvoju in priložnostih za odgovorni aktivni oddih v ohranjenem naravnem okolju (Priročnik za razvoj kolesarskih destinacij, 2016).

Kolesarjenje je za hojo in plavanje na tretjem mestu med najbolj priljubljenimi športi med Slovenci in priljubljenost še narašča. Kolesarjenje je monostrukturalna ciklična dejavnost vzdržljivostnega tipa. V odvisnosti od načina in vrste kolesarjenja je pri aktivnosti aktiven različen delež skeletnega mišičevja – od okoli 40 do nad 80–90 %. Zaradi tega so ob rednem in primernem kolesarjenju pričakovane pozitivne fiziološke spremembe tako srčno-žilnega kot dihalnega sistema in seveda tudi gibalnega aparata. Pri tem gre za pozitiven vpliv na motorične in funkcionalne sposobnosti. Kolesarjenje se odvija na različnih površinah: posebne kolesarske

steze, v glavnem pa po različnih bolj ali manj prometnih cestah, kjer so kolesarji precej izpostavljeni udeleženci v prometu. Tipi kolesarskih poti, ki ustrezajo sodobnemu povpraševanju, ustrezajo tudi naravovarstvenim zahtevam in zaradi tega ne zmanjšujejo atraktivnosti okolja (Berčič idr., 2011).

Vsebinske oz. organizacijske oblike kolesarjenja (Sirše, Berčič, Sila, 2005, v Berčič idr., 2011):

- dnevno (utilitarno) kolesarjenje: vsakodnevni odhodi na delo, v šolo ...;
- športno kolesarjenje (cestno in gorsko);
- športno rekreativno kolesarjenje: motiv sprostitve, razvedrilo in kondicija – je posebej zanimiva za turizem, ker je relativno velika;
- izletniško kolesarjenje: ne traja več kot en dan, nezahtevna intenzivnost;
- popotniško kolesarjenje: traja več dni, povezano je z nočitvami v različnih okoljih;
- gorsko kolesarjenje: gozdno ali gorsko okolje (privlači jih neokrnjena narava, razgibanost terena, velika izbira možnih lokacij);
- družinsko kolesarjenje (smiselno skrbno pripravljenih programov za različne vrste družin);
- turistično kolesarjenje – je kombinacija različnih zvrsti kolesarjenja (izletniško, gorsko, popotniško, družinsko ...), kjer kolesarji kot turisti, bodisi domači ali tuji, spoznavajo naravne lepote, kulturne znamenitosti in etnološke posebnosti posameznih krajev in turističnih območij. V to skupino turističnih kolesarjev uvrščamo vse tiste kolesarje, ki se z namenom spoznavanja dežele, krajev, ljudi in njihovih običajev gibljejo s kolesom in za svojo dejavnost pričakujejo celovito kolesarsko infrastrukturo in različno gostinsko-turistično ponudbo. V smislu potrošnje in koriščenja posameznih športno turističnih storitev velja, da je kolesar turist relativno zahteven gost, saj poleg osnovne turistične ponudbe terja širšo športno turistično ponudbo. Njegov izbor kolesarskih izletov ali potovanj je zelo raznolik in sega vse do spoznavanja ožjega okolja do večdnevniških kolesarskih izletov in potovanj na večje razdalje. Prav kolesar turist je tisti, ki povprašuje po raznolikih turističnih storitvah, na področju kolesarjenja pa te pomenijo kolo, dodatna kolesarska oprema, vodniki, informatorji, brošure, kolesarske karte, GPS³.

Ciljna skupina: vse generacije.

Storitev: izposoja GPS naprav.

Strateški cilj: v 4 letih povečati število obiskov iz tega naslova za 200 %.

³ GPS – Global Positioning System

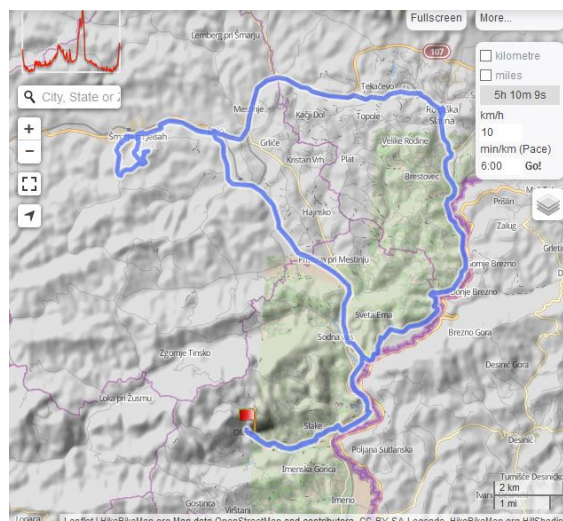
Kazalnik: število gostov, ki bodo prišli s tem namenom.

Ukrepi: izboljšati informacije o digitaliziranih kolesarskih turah na območju Obsotelja in Kozjanskega, izposoja GPS naprav, v javno-zasebnem partnerstvu izgradnja poligona grbin.

Podčetrtek ponuja veliko urejenih kolesarskih poti, ki so primerne tako za zahtevne kot tudi za nezahtevne kolesarje. V Termah Olimia je na voljo za izposajo 40 odraslih in tudi otroških koles ter čelade, da turistom omogočijo podroben ogled turistične destinacije in čim prijetnejše bivanje ter enostavno spoznavanje kraja. Novo v ponudbi je še 6 električnih koles, ki so namenjena predvsem za ljudi s šibkejšim zdravjem, srčne bolnike ter starejše ljudi. Na voljo jim je tudi zemljevid kolesarskih poti, na katerem je označenih 10 kolesarskih poti na območju Obsotelja in Kozjanskega. Poti so tudi digitalizirane in jih najdemo na spletni strani Razvojne agencije Sotla. RA Sotla je v okviru projekta Razvoj selektivnih oblik turizma čezmejne turistične destinacije: Ride & Bike (2007–2013) digitalizirala še dodatne 4 kolesarskih ture. Primer digitalizirane ture Olimje–Vonarje–Rogaška Slatina–Šmarje pri Jelšah–Podčetrtek–Olimje (51,69 km) prikazuje spodnja slika.

Slika 16: Prikaz višinskega profila kolesarske ture (RA Sotla, 2016).

Slika 17: Zemljevid kolesarske ture (RA Sotla, 2016).

Tako kot pohodnikom bi bile tudi kolesarjem na voljo GPS naprave, ki bi si jih turisti lahko izposodili, le-te pa bi jih vodile po neokrnjeni naravi s kar 35 km kolesarske steze, v osrčju Kozjanskega, kjer le-teh še ni in je promet zelo redek.

Kot zanimivo kolesarsko atrakcijo bi bilo smiselno investirati v poligon grbin, ki je relativno poceni. Poligon grbin je sestavljen iz zaobljenih grbin in zavojev, ki so med seboj ritmično povezani v krožno celoto. Razgibanost poligona omogoča pestro in zabavno, a varno kolesarsko izkušnjo tudi na površinah, manjših od košarkarskega igrišča. Asfaltni poligon grbin je primeren za vse velikosti koles (tudi za rolke, rolerje in skiroje) in kolesarsko predznanje. Primeren je tako za učenje vožnje s kolesom kot tudi za vadbo vrhunskih kolesarjev, saj je hitro gibanje po poligonu telesno intenzivno. V kolikor gre za asfaltiran poligon grbin, je primeren tudi za rolke, rolerje in skiroje. Prostorsko bi lahko bil umeščen v Športni park Gaj, kjer se zdaj nahaja travnato igrišče za badminton, malo travnato igrišče z dvema malima goloma in igrišče za odbojko na mivki. Ker je na tem območju večino časa v letu veter, badmintona praktično nihče ne igra, prav tako je le redko kdo na travnatem igrišču. Igrišče za odbojko bi se pomaknilo do asfaltiranega košarkarskega igrišča, na ostalem območju pa bi uredili poligon, ki bi bil viden tudi s ceste. Tik ob poligonu se nahaja objekt, v katerem se hrani športna oprema (loparji, žoge). Tako bi bila mogoča izposoja opreme (rolerjev, rolk in koles z vso potrebno zaščitno opremo) na samem mestu. Poligoni grbin so cenovno dostopni, praktično ne potrebujejo vzdrževanja, namenjeni so vsem starostnim skupinam in omogočajo varno kolesarsko izkušnjo. (Priročnik za razvoj kolesarskih destinacij, 2016).

Slika 18: Poligon grbin v Söldnu (Bikerepublic Sölden, 2016).

5.1.3. Vadba v vodi za odrasle s pripomočki

Ciljna skupina: odrasli, starejši, skupine gostov.

Storitev: vadba v vodi za odrasle s pripomočki.

Strateški cilj: v 4 letih povečati število obiskov iz tega naslova za 200%.

Kazalnik: število gostov, ki se bodo udeležili vadbe.

Ukrepi: nabava pripomočkov, povezava prodajnikov različnih trgov in Centra zdravja ter vključitev programa v aranžma v sklopu preventivne vsebine.

V sklopu animacije potekajo v bazenih Term Olimia različne vadbe, ki so relativno dobro obiskane. Zaradi pozitivnega vpliva vodene vadbe v vodi na celotno telo bi bilo smiselno vpeljati še vadbo z različnimi pripomočki, kot so žoge, baloni, plastične ročke, narejene za vadbo v vodi, plavajoče blazine, frizbiji, plavalne deske, valjčki ... Njihov funkcionalen namen je različen: večji upor, izboljševanje plovnosti, poleg tega, bi bila vadba bolj raznolika. Namenjena bi bila ciljnim skupinam seniorjev iz nemškega in avstrijskega trga kot dodatna popestritev njihovih programov v sklopu preventivnih terapij Centra zdravja, prav tako pa bi se lahko uvedli povsem samostojni termini v programu animacije.

5.1.4. Športni programi za družine

V Termah Olimia je animacija zelo široka, pokriva kulturno, zabavno in športno področje. Vsakodnevno ali nekajkrat tedensko se izvaja kar nekaj športnih vsebin, ki so namenjene predvsem odraslim. Za otroke so vsebine ustvarjalne in zabavne. V

času počitnic, ko je v termah veliko otrok, bi bilo smiselno dodati še različne športne vsebine za družine.

Ciljna skupina: družine.

Storitev: plezalne urice, tečaji rolanja in rolkanja, športne urice, motorični park, družinske igre, tečaji tenisa, lov na zaklad (pohodništvo), kolesarjenje in tečaj plavanja.

Strateški cilj: v 4 letih povečati število obiskov iz tega naslova za 200 %.

Kazalnik: število gostov, ki se bodo udeležili športnih programov.

Ukrepi: sodelovanje s planinskim društvom za izvedbo plezalnih uric, izposoja opreme za različne športne aktivnosti, boljše informiranje o športno turističnih storitvah – Športna točka Gaj, sodelovanje z zunanjim izvajalcem za izvedbo plavalnih tečajev, investicija v izgradnjo motoričnega parka.

- Plezalne urice – v večnamenski dvorani se nahaja plezalna stena, na kateri bi lahko pripravili plezalne urice. Seveda bi se k sodelovanju lahko povabilo tudi starše.
- Začetni in nadaljevalni tečaji rolanja – tečaji bi se lahko izvajali na asfaltiranem igrišču v Športnem parku Gaj. Smiselno bi bilo nabaviti nekaj parov opreme (rolerjev, ščitnikov, čelade so kolesarske) in omogočiti izposajo.
- Tečaji nordijskega rolkanja.
- Športne urice za predšolske in šolske otroke – različni motorični poligoni, igre z žogo, zabavne štafetne igre, ki bi se izvajale v telovadnici ali na prostem (odvisno od letnega časa in vremena).
- Družinske športne igre – igre, namenjene otrokom in njihovim staršem.
- Tečaji in igra tenisa – za otroke igre z žogico in loparjem.
- Tečaji plavanja.

Ker je športnih aktivnosti v občini Podčetrtek kar nekaj, predlagam ureditev Športne točke Gaj, ki bi bila izhodišče za vse športne dejavnosti v občini. Najprimernejše mesto bi bilo v Športnem parku Gaj, ki se nahaja poleg Večnamenske športne dvorane Podčetrtek. Športna točka bi ponujala vse informacije v zvezi s športno ponudbo v občini in bližnji okolici, najemom dvoran in igrišč (skvoš, badminton, tenis...), prav tako pa bi si lahko tam izposodili različno športno opremo, se dogovorili za tečaje ... Smiselno bi bilo pripraviti atraktiven zemljevid športnih dejavnosti za celotno občino. Vseboval bi ikone, ki nam povedo, kje se nahajajo

različna igrišča, izhodiščne točke za pohodniške poti, na katerih krajih si lahko izposodimo kolesa ...

Slika 19: Primer interaktivnega zemljevida Murmli&Berta, Serfaus – Fiss – Ladies (www.murmli-berta.at, 2016).

Kot je bilo v diplomski predstavljen, so turistom na voljo tudi tenis igrišča, ki pa niso ravno najbolj obiskana, kljub zelo nizki ceni najema 3 eure/uro z opremo (zunanja igrišča). Da bi povečali zanimanje za tenis, bi bilo potrebno razmisliti, na kakšen način turiste privabiti na teniška igrišča. Za otroke bi bilo smiselno v okviru animacije organizirati razne igre z žogico in loparji, kjer bi se spoznali s tenisom. Prav tako bi lahko vključili starše, ki bi jim lahko ponudili uro tenisa v času, ko bi bil njihov otrok na drugi športno-animacijski vsebini.

Glede na relief same pokrajine, ki je dokaj ravninski, bi bilo smiselno poleg kolesarskih in pohodniških poti označiti še poti za rolanje in nordijsko rolanje. V turističnem središču bi omogočili izposajo rolerjev in rolk z zaščitno opremo. Ker je nordijsko rolanje še relativno nova zvrst in marsikomu še nepoznana, bi se izvedli tečaji oziroma predstavitve osnov rolanja.

Plavalni tečaji so v okviru zunanjih organizacij v Termah Olimia že potekali, žal pa zaradi različnih razlogov povpraševanja ni veliko. V prihodnje bi se bilo smotrno povezati z izvajalcem, ki v lokalnem okolju izvaja športne programe za predšolske otroke. Prav poznavanje in zaupanje staršev v učitelje je najpomembnejša kombinacija za uspešno izpeljavo plavalnih in drugih tečajev. Prav tako bi se potem v dogovoru z izvajalcem tečajev plavanja lahko ponudili gostom kot skupinska ali kot individualna oblika predvsem v času počitnic.

Motorični park bi bil umeščen v gozd nad hotelom Sotelia in Aparthotelom Rosa, kjer poteka že sedaj obnovljena trim steza z 12 postajami, ali pa v sklop Športnega parka Gaj, ki bi lahko potencialno prinesel posredni zaslužek pri gostinski ponudbi. Postaje bi bile sestavljene iz različnih motoričnih nalog, ki so »zapakirane v zabavno obliko« in so primerne za vse, od najmlajših do najstarejših. Naloge bi bile opisane na tablah in se lahko izvajajo samostojno, potrebne ni nobene asistence. Po predhodni najavi bi bil možen najem vodiča, prav tako bi se v parku lahko izvajal del team buildinga in vsebine v sklopu animacije, šole pa ga bi lahko vključile v športne dneve.

5.1.5. Šole v naravi in športni tabori

Ciljna skupina: predšolski otroci in šolarji.

Storitev: šole v naravi in športni tabori.

Strateški cilj: v 4 letih povečati število obiskov iz tega naslova za 400 %.

Kazalnik: število gostov, ki bodo prišli s tem namenom.

Ukrepi: v javno-zasebnem partnerstvu izgradnja ustreznih kapacitet za bivanje otrok za šole v naravi in tabore, povezava in dogovor s CŠOD.

CŠOD⁴ domovi so prvenstveno namenjeni šolam in vrtcem, v času vikendov, praznikov in počitnic pa so na voljo tudi klubom, društvom, drugim šolskim skupinam, posameznikom za izvedbo seminarjev, delavnic, pevskih vaj, priprav na tekmovanje, oddih ... Okolica v Podčetrtku ponuja veliko različnih možnosti za izvedbo vsebin, na voljo je različna športna infrastruktura. Izvajanje tečajev plavanja je možno vse leto, prav tako bi bilo možno pozimi izvajati tečaje smučanja na pol ure oddaljenem smučišču Janina v Rogaški Slatini. Povpraševanje po šolah v naravi v sklopu CŠOD je veliko in cenovno dostopno. Kapacitete bi bile verjetno hitro zapolnjene. V času počitnic pa bi pridobili primeren in cenovno konkurenčen objekt za izvedbo športnih in ostalih taborov, ki bi jih lahko izvajali v okviru Term Olimia ali pa ponudili zunanjim izvajalcem. Izgradnja CŠOD bi potekala v javno-zasebnem partnerstvu, umestitev samega objekta pa bila najbolj smotrna v bližini Športnega parka Gaj ali pa poleg Aqualune. Ob izgradnji bi se ponudilo tudi nekaj novih delovnih mest, ki so za občino velikega pomena. CŠOD ima ustrezno izobražen kader in na voljo veliko različne športne opreme, ki pa bi jo bilo smotrno koristiti tudi za potrebe ostalih športnih programov.

⁴ CŠOD – Center šolskih in obšolskih dejavnosti

5.1.6. Športne priprave

Z izgradnjo Večnamenske športne dvorane Podčetrtek se je v Termah Olimia začelo novo poglavje – razvoj športnega turizma za aktivne oz. profesionalne športnike. V destinacijo prihajajo z namenom treninga, športnih priprav ali na tekmovanje oz. prvenstvo. Seveda ne smemo pozabiti na spremljevalno osebje, kot so trenerji, maserji, fizioterapevti ... Iz leta v leto se nočitve, ki jih ustvarijo na področju športnega turizma, povečujejo. Trenutno lahko tržijo le dvoranske športe, kjer imajo športniki odlične pogoje v dvorani. V času prihoda ekip se aktivnosti domačinov v dvorani prestavijo v športno dvorano OŠ, tako da se popolnoma prilagodijo potrebam športnikov.

Kljub nogometnemu igrišču pri OŠ Podčetrtek priprav nogometnih ekip praktično ni. Razlog tiči v slabo načrtovanem igrišču, ki nima urejenega ustreznega odvodnjavanja, zato je tako igrišče posledično presuho oz. premokro. Prav tako je za priprave večjih ekip potrebno še manjše pomožno igrišče. Sicer se v bližnji okolici nahajajo tri ustrezna nogometna igrišča (Kozje – oddaljeno 13 km, Rogaška Slatina – 12 km in Šmarje pri Jelšah – 13 km), vendar takšne ponudbe ni mogoče tržiti, saj se nihče ni pripravljen voziti.

Ciljna skupina: nogometne ekipe.

Storitev: športne priprave in tekme.

Strateški cilj: v 4 letih povečati število obiskov iz tega naslova za 400 %.

Kazalnik: število gostov, ki bodo prišli s tem namenom.

Ukrepi: v javno-zasebnem partnerstvu izgradnja nogometnih igrišč.

Pri načrtovanju umestitve igrišč je pomembno, da bi se le-ta nahajala v neposredni bližini term. Prostor, ki bi lahko bil primeren za izgradnjo nogometnih igrišč, se nahaja poleg Večnamenske športne dvorane Podčetrtek v smeri proti Podčetrtku. Smiselna bi bila izgradnja dveh travnatih igrišč, enega po FIFA standardih, na katerem bi se lahko izvajale tudi tekme, ter manjše pomožno igrišče. Obe igrišči bi bili ogrevani s termalno vodo, kar bi omogočalo organiziranje priprav na naravni travi v poletnem in zimskem času. Priprave in tekme nogometnih ekip bi prinesle kar nekaj dodatnih nočitev in posredno tudi prepoznavnost kraja.

V karieri tekmovalnih športnikov in tudi pri rekreativnih športnikih pogosto prihaja do poškodb. Cilj vsakega športnika je, da po poškodbi čim hitreje okreva. Doba

okrevanja pa odvisna od celostne obravnave športnika, kar pa bi bilo mogoče ob ustreznem sodelovanju interdisciplinarnega tima.

Ciljna skupina: tekmovalni in rekreativni športniki.

Storitev: post rehabilitacija.

Strateški cilj: v 4 letih se uveljaviti kot post rehabilitacijski center za športne poškodbe.

Kazalnik: število gostov, ki bodo prišli s tem namenom.

Ukrepi: zaposlitev kompetentnih kineziologov, ki bodo delali v interdisciplinarnem zdravniškem timu, vzpostavitev sodelovanja z OKS na tem področju in pridobitev ustreznega naziva centra za to področje.

5.1.7. Vonarsko jezero

Interes za oživitev Vonarskega jezera se kaže tako s strani Rogaške Slatine kot tudi s strani Podčetrka, saj bi športno rekreativni center, ki bi nastal na jezeru, predstavljal dopolnitev in popestritev ponudbe obeh turističnih centrov, hkrati pa bi na nek način predstavljal vezni člen med obema krajema. V primeru, da bi rezultati kemijskih in bioloških analiz reke Sotle ustrezali kakovostnim kriterijem, bi se lahko akumulacija ponovno vzpostavila (Vaukan in Kregar – Drofenik, 2007).

Cilj je oblikovati destinacijo Turistični rekreacijski center Vonarsko jezero kot področje z odličnimi možnostmi rekreacije, športa in sprostitve v naravnem okolju, ki je od mestnih in turističnih središč nekoliko odmaknjeno, ampak klub temu dovolj blizu za vsakodnevno ali občasno sprostitve in rekreacijo. Turistični rekreacijski center Vonarsko jezero je enkratna dopolnitev obstoječi zdraviliško wellness ponudbi in pristen ter reprezentativen del Posotelja s pestro ponudbo doživetij narave, rekreacije, sprostitve in dobrega počutja v prijetnem okolju. Destinacija bo v prvi vrsti omogočala rekreacijsko udejstvovanje in kvaliteto življenja domačinom in njihovim gostom že obstoječih destinacijah ter vsem ostalim, ki bodo želeli svoj prosti čas preživeti v naravi ob možnostih zanimivega dogajanja in rekreacije (Vaukan in Kregar – Drofenik, 2007).

Izdelana je bila študija o koriščenju področja Vonarskega jezera v športne, rekreacijske in turistične namene. Po tej študiji je predvidenih šest točk – lokacij vzdolž slovenske obale jezera, na katerih bi se odvijale različne dejavnosti (Vonarsko jezero – Hidrološka študija, 2005).

TOČKA	IME	DEJAVNOSTI
1	Akel	gostinski objekt, informacijsko središče, muzej, opazovalnica ptic
2	Breznica	manjši kamp z okoli 100 mesti za šotore in avtodome, športna igrišča, smučanje na vodi
3	Paklec	adrenalinski park, izhodišče za dostop na razgledno točko
4	Areh	razgledna točka
5	Rebrnice	surfanje, čolnarjenje
6	Vonarje	čolnarna in terasa ob vodi
2–6	Breznica – Vonarje	povezava z manjšo ladjico

Preglednica 8: Predvidenih 6 lokacij in dejavnosti, ki se bodo odvijale (Vonarsko jezero – Hidrološka študija, 2005).

Po tej študiji ni predvidenega koriščenja vode v namene, ki bi zahtevali porabo večjih količin vode in s tem vplivali na količino vode v jezeru. Predvidene so naslednje dejavnosti:

- ribolov,
- smučanje na vodi,
- surfanje,
- vožnja z manjšo ladjico,
- jadrnanje razreda optimist (manjše jadrnice) in
- manjše jadrnice.

Ob vodi so načrtovani naslednji objekti:

- gostilna z 80 sedeži v pokritem delu in 100 sedeži zunaj,
- okrepčevalnica s 100 sedeži v pokritem delu in 200 sedeži zunaj,
- avtokamp 1. kategorije za avtodome in ločen za šotore (predvideno za 100 do 150 parkirnih mest),
- 6 igrišč za odbojko na mivki,
- igrišče za badminton,
- kolesarska steza,
- muzej sladkovodnih rib,
- multimedijski park – življenje v sladkovodnih vodah v Sloveniji.

Slika 20: Slika projekta – čolnarna in terasa ob vodi (Rogaška Slatina, 2016).

Projekt, stal naj bi 12,5 milijona evrov, je sestavljen iz dveh delov. Prvi je ponovna oživitev jezera, ki bi ga lahko, gledano na to, da gre za obmejno območje s Hrvaško, sofinancirali iz operativnega programa Slovenija–Hrvaška 2014–2020, kjer je prva prioriteta ravno protipoplavno urejanje obrežij Drave, Mure, Kolpe in Sotle. Druga možnost financiranja pa so kohezijska sredstva v novi finančni perspektivi. Drugi del projekta je povezan z dodatno turistično in športno–rekreacijsko ponudbo in bi bil lahko po mnenju ministrstva sofinanciran iz občinskih proračunov, zasebnih virov, javno-zasebnega partnerstva in sredstev sklada EU za regionalni razvoj (Več sredstev za STO za intenzivno promocijo slovenskega turizma, 2015). S premišljenimi posegi v naravno okolje je možno urediti območje, ki bo prineslo dodatne možnosti za razvoj in s tem tudi prepotrebna delovna mesta.

6. VIRI

Berčič, H., Sila, B., Slak Valek, N. in Pintar, D. (2010). *Šport v turizmu*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Cimperšek, M. (2007). *Naravni potenciali Posotolja*. V K. Prah in A. Nekrep (ur.) *Naravnogeografski, kulturni in ekonomski vidiki razvoja Posotolja* (str. 37–50). Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Center šolskih in obšolskih dejavnosti. Pridobljeno 19. 9. 2016 s svetovnega spleta: <http://www.csod.si/>

Čuješ, K. (2007). *Kemijska in biološka kakovost reke Sotle*. V K. Prah in A. Nekrep (ur.) *Naravnogeografski, kulturni in ekonomski vidiki razvoja Posotolja* (str. 71–80). Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Geocaching. Pridobljeno 8.9.2016 s svetovnega spleta: <https://www.geocaching.com/play>

Geografski atlas Slovenije, država v prostoru in času (1998). Ljubljana: DZS.

Gobec, S. (2009). *Razvoj in učinki turizma v občini Podčetrtek*. Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Hiking & Biking Slovenia. Pridobljeno 8. 9. 2016 s spleta: <http://www.hiking-biking-slovenia.com/>

IISD, International Institute for Sustainable Development. Pridobljeno 1. 8. 2016 s svetovnega spleta: <http://www.iisd.org/topic/sustainable-development>

Jurak, G., Kolar, E., Kovač, M. in Brdnarik, J. (2012). *Management športnih objektov, od zamisli do uporabe*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Krajnc, U., Toman, M.J. in Oberžan T. (2007). *Problem kakovosti vode v Vonarskem jezeru na Sotli*. V K. Prah in A. Nekrep (ur.) *Naravnogeografski, kulturni in ekonomski vidiki razvoja Posotolja* (str. 61–70). Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Maček, J. (2008). *Podčetrtek skozi stoletja*. Maribor: Založba Pivec.

Mihalič, T. (2008). *Turizem. Ekonomski vidiki*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

Milič, M., Sedej, K. in Javornik, L. (05/2016). Razkrivamo top 20 slovenskih turističnih destinacij. *Moje finance*, 82, str. 18–26.

Ministrstvo za finance, Republika Slovenija (2016). Pridobljeno 4. 9. 2016 s svetovnega spleta:

http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/lokalne_skupnosti/izracuni/dolocitev_koeficientov_razvitosti_obcin/

Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji 2014–2023 (2014). Pridobljeno 3.9.2016 s svetovnega spleta: http://www.zdus-zveza.si/docs/KOMISIJA%20ZA%20%C5%A0PORT,%20REKR/NACIONALNI_PROGRAM_SPORTA_V_RS_2014-2023.pdf

Narava, hribi in gore. Pridobljeno 8. 9. 2016 s spleta:

<https://tonetoplakphotography.blogspot.si/>

Nov osnutek Zakona o športu (2016). Pridobljeno 3. 9. 2016 s svetovnega spleta:

<https://skupnostobcin.si/wp-content/uploads/2016/06/zakon-o-sportu-20-6-2016.pdf>

Občina Rogaška Slatina. Pridobljeno 9. 9. 2016 s spleta: <http://www.rogaska-slatina.si/txt/1/140/vonarsko-jezero-obcine-rogaska-slatina>

Picej, R. (september, 2009). Podčetrtek – triangel turizma. *Lipov list, Slovenska turistična revija*, st. 24–25.

Planina, J. Mihalič, T. (2002). *Ekonomika turizma 1, Program turistica*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

Priročnik za razvoj kolesarskih destinacij. Pridobljeno 8.9.2016 s spleta:

<https://skupnostobcin.si/wp-content/uploads/2016/06/5.pdf>

Razvojna agencija Sotla. Pridobljeno 15.8.2016 s svetovnega spleta: <http://www.ra-sotla.si/>

Serfaus – Fiss – Ladis, Murmli&Berta. Pridobljeno 13. 9. 2016 s spleta:

<http://www.murmli-berta.at/en/attractions-detail/berta-understands-what-true-action-is.html>

Sila, B. (1996). *Športni programi – sestavni del sodobne turistične ponudbe*. V *Turizem in šport v XXI. stoletju* (86–94). Rogla: Turistična zveza Slovenije, Olimpijski komite Slovenije, Združenje športnih zvez, Fakulteta za šport.

Sila, B. (1998). *Športne vsebine v turizmu in zaščita naravnega okolja*. V Šport in turizem (35-39). Maribor: Olimpijski komite Slovenije, Združenje športnih zvez, Odbor športa za vse.

Slak, N. (2008). *Primernost turistične ponudbe destinacije za povpraševanje športno-aktivnega turista – primer Slovenije*. Doktorska disertacija, Ljubljana: Univerza v Ljubljani.

Stevanden, J., De Knop, P. (1999). *Sport Tourism* (Športni turizem). United Kingdom: Human Kinetics.

Strategija razvoja slovenskega turizma 2012–2016 (Vlada Republike Slovenije).

Pridobljeno 18.6.2016 s svetovnega spleta:

http://www.mgrt.gov.si/fileadmin/mgrt.gov.si/pageuploads/turizem/Turizem-strategije_politike/Strategija_turizem_sprejeto_7.6.2012.pdf

Statistični urad Republike Slovenije, (Republika Slovenija). Pridobljeno 18. 6. 2016 s svetovnega spleta:

<http://www.stat.si/StatWeb/pregled-podrocja?idp=24&headerbar=21>

Šviglin, M. (september, 2009). Trajnostni vidiki razvoja turizma v lokalnem okolju. *Lipov list, Slovenska turistična revija*, st. 28–29.

Terme Olimia. Pridobljeno 15. 8. 2016 s svetovnega spleta: <http://www.terme-olimia.com/sl>

UN WTO, World tourism organization. Pridobljeno 18. 6. 2016 s svetovnega spleta:

<http://www2.unwto.org/en>

Unitur sport resort, Rogla. Pridobljeno 12. 9. 2016 s spleta: <http://www.rogla.eu/si/>

Varnostne grožnje prinašajo nove izzive za turizem (27. 1. 2016). Ljubljana:

Demokracija. Pridobljeno 4. 8. 2016 s svetovnega spleta:

<http://www.demokracija.si/slovenija/varnostne-groznje-prinasajo-nove-izzive-za-turizem>

Vaukan, G. in Kregar – Drofenik, B. (2007). *Realne možnosti revitalizacije Vonarskega jezera*. V K. Prah in A. Nekrep (ur.) Naravnogeografski, kulturni in ekonomski vidiki razvoja Posotelja (str. 91–98). Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

Več sredstev za STO za intenzivno promocijo slovenskega turizma v tujini

(1.8.2016). Ljubljana: MCC RTV SLO/STA. Pridobljeno 4. 8. 2016 s svetovnega

spleta: <http://www.rtv slo.si/tureavanture/novice/vec-sredstev-za-sto-za-intenzivno-promocijo-slovenskega-turizma-v-tujini/399339>

Zakon o športu, Uradni list Republike Slovenije, št.22/1998